

TATAR TÜRKÇESİ ÜZERİNE BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

Mustafa TOKER*

Özet

Bu çalışma, Tatar Türkçesine ait sözlükleri, gramer kitaplarını, terim sözlüklerini ve makaleleri içine alan bir bibliyografya denemesidir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır: Giriş, Tatar Türkçesi Hakkında Genel Bilgi, Bibliyografya. Giriş bölümünde bibliyografyanın tanımı, bilimsel çalışmalardaki gerekliliği ve çalışmanın amacı ve yöntemi üzerinde durulmuştur. Tatar Türkçesi hakkında Genel Bilgi bölümünde, Tatar Türkçesinin, Türk lehçelerinin hangi grubuna girdiği, yazı dili olarak hangi ağzının esas alındığı konularında kısa bilgiler verilmiştir. Bibliyografya kısmında ise, Tatar Türkçesiyle ilgili yazılan kitaplar ve makaleler, Tatar Türkçesiyle Yazılanlar ve Rus Diliyle Yazılanlar olmak üzere iki başlık hâlinde sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tatar Türkçesi, Bibliyografya

A BIBLIOGRAPHY ESSAY ON TATAR TURKISH

Abstract

This study is a bibliographic essay covering the dictionaries, grammar books, glossaries and articles belonging Tatar Turkish. The study consists of three parts: Introduction, general information about Tatar Turkish, Bibliography. In introduction part, we looked around definition of bibliography, its necessity for research studies, the aim and the method of the study. In the part of general information about Tatar Turkish, some brief information was given on the fact that in which group of Turkish dialects Tatar Turkish is, which accent of it was taken as reference as a written language. And in Bibliography part, the books and the articles written in Tatar Turkish were arrayed in two headlines as "Those written in Tatar Turkish" and "those written in Russian".

Key Words

Tatar Turkish, bibliography

1. Giriş

Bibliyografya, aynı konu üzerinde yapılmış olan çalışmaların belirli kıstaslar çerçevesinde bir araya getirilmesi şeklinde tarif edilebilir. Bir konu üzerinde çalışmaya başlamadan önce, o konuyla ilgili olarak yapılan çalışmaların tespit edilmesi gereği, hiçbir bilim adamının itiraz edemeyeceği bir gerçektir. Çalışılan konunun bilimsel bir yapıya sahip

---

* Arş.Gör., Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

olabilmesi için, yeterli malzemenin ortaya konulması gerekir. Aksi takdirde, yazı bilimsel olma hüviyetini kaybeder. Zaten bibliyografyanın önemi de buradan kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde bibliyografik çalışmalar yapılmıyor demek, şüphesiz ki haksızlık olur. Ancak, yeterli olduğu kanaatinde de değiliz. Birçok sahada bibliyografya çalışmalarının eksikliği kendisini hissettiriyor. Bu eksikliklerden birisinin de Tatar Türkçesi olduğunu düşünerek böyle bir çalışmaya başladık. Bu çalışma bir bibliyografya denemesi olduğu için birtakım eksikliklerinin olabileceği muhakkaktır. Çünkü, gerek konunun genişliği ve gerekse çalışmanın bir makale olması, çalışmanın kimi yönlerden eksik kalmasını gerekli kıldı. Bu yüzden çalışmamız, yalnız eski SSCB ve bugünkü Rusya Federasyonu'nda yapılan çalışmalar ile Kazan, Mişer ve Sibir Tatarlarının konuştuğu Türkçeleri kapsayabildi. Kırım Tatar Türkçesiyle ilgili çalışmaları da buraya alamadık.

2. Tatar Türkçesi Hakkında Genel Bilgi

Çalışmamıza geçmeden önce, genel hatlarıyla Tatar Türkçesinden bahsetmek istiyoruz.

Türk şive ve lehçeleri üzerine tasnif çalışması yapan Türkologlar, yapmış oldukları tasniflerde Tatar Türkçesini değişik gruplarda göstermişlerdir. Tatar Türkçesi, W. Radloff'a göre, Batı Şiveleri'nin Volga veya Doğu Rusya Şiveleri Grubu'na¹; A. Samayloviç'e göre, Tav Grubu'na²; L. Ligeti'ye göre, Kıpçak Dilleri Grubu'na³; N. A. Baskakov'a göre, Batı Hun Dalı'nın alt grubu olan Kıpçak Grubu'nun Kıpçak-Bulgar Bölümü'ne⁴; H. Vambéry'e göre, Volga Türkleri Grubu'na⁵; N. F. Katanov'a göre, Orta veya Merkez Grubu'na⁶; G. Nemeth'e göre, y-Grubu'na⁷; V. A. Bogoroditskiy'e göre, Volga-Ural Grubu'na⁸; M. Rasa-

¹ R. R. Arat, A. Temir, "Türk Şivelerinin Tasnifi", *Türk Dünyası El Kitabı*, Ankara, 1976, s. 311.

² R. R. Arat, A. Temir, *agm.*, s. 313.

³ R. R. Arat, A. Temir, *agm.*, s. 314.

⁴ R. R. Arat, A. Temir, *agm.*, s. 315-316.

⁵ R. R. Arat, "Türk Şivelerinin Tasnifi", *Makaleler*, C. I, (Yay. Haz. O. F. Sertkaya), Ankara, 1987, s. 98.

⁶ R. R. Arat, *agm.*, s. 100.

⁷ R. R. Arat, *agm.*, s. 107.

nen'e göre, Şimâl-i Garbî Grubu'na⁹; R. R. Arat'a göre, Tav (Şimâl) Grubu'na¹⁰; T. Tekin'e göre, Tawlı (Kıpçak) Grubu'na¹¹ girer.

Tatar Türkçesinin üç diyalekti vardır: Orta Diyalekt (Kazan Tatarları), Batı (Mişer Tatarları) Diyalekti ve Doğu (Sibir Tatarları) Diyalekti. Bugünkü Tatar Türkçesi yazı dilinin, kimi bilim adamları Orta Diyalekt ile Batı Diyalektine¹², kimisi ise, Orta Diyalektin Kazan Artı Ağzına dayandığını kabul etmektedir.¹³

Tatar Türkleri, bugüne gelinceye kadar üç ayrı alfabe kullanmışlardır. Arap harfleri, Bulgar Devleti'nin X. asırda İslâm dinini kabul etmesiyle birlikte bu topraklara girdi. Altın-Orda ve Kazan Hanlığı zamanlarında da kullanımına devam edilen Arap harfleri, XX. Asrın birinci çeyreğine (20'li yılların sonuna) kadar devam etti. 3 Temmuz 1927'de Tataristan Hükûmeti tarafından alınan karar sonucunda, Tatar Türkleri Latin harfli alfabe kullanmaya başladılar.¹⁴ Tamurbek Devletşin, Tataristan Hükûmetinin Tatar okullarında 1928'de Latin harflerine geçme yönünde kabul ettiği 38.1927 tarihli kararını, ancak 1930'da uygulamaya koyduğunu, yeni alfabe tam geçişin ise, ancak 1931'de tamamlanabildiğini söylemektedir.¹⁵ Latin harfli alfabe 1940'a kadar kullanan Tatar Türkleri, Tataristan Yüksek Sovyeti Başkanlığının 5 Mayıs 1939 tarihli emriyle Ocak 1940'ta Kiril alfabesine geçirildiler.¹⁶ Bazı kaynaklar, Tatar Türklerinin Kiril alfabesine 1938'de geçirildiğini söylemektedir.¹⁷ Tatar Türkleri, bugün de Kiril alfabesini kullanmaktadırlar. Ancak, Lâtin alfabesine geçme çalışmaları sürmektedir. Bu yolda meclis tarafından bir karar da alınmıştır; fakat, bu karar henüz hayata geçirilememiştir.

⁸ R. R. Arat, *agm.*, s. 114.

⁹ R. R. Arat, *agm.*, s. 119.

¹⁰ R. R. Arat, A. Temir, *agm.*, s. 317.

¹¹ T. Tekin, "A New Classification of the Turkic Languages", *Türk Dilleri Araştırmaları*, Nu: 2, Ankara, 1991, s. 13.

¹² F. S. Safiullina, M. Z. Zekiev, *Hezîrgî Tatar Edebi Tili*, Kazan, 1994, s. 17.

¹³ L. Jeley, *Tatar Tiliñ Orfoepik Nigizleri*, Kazan, 1953, s. 13.

¹⁴ W. Haqof, *Tilin Bilgen İl Açar*, Kazan, 1993, s. 55.

¹⁵ T. Devletşin, *Sovyet Tataristanı*, (Çev. Mehmet Emircan), Ankara, 1981, s. 505.

¹⁶ W. Haqof, *age.*, s. 55.

¹⁷ A. B. Ercilasun, *Örneklerle Bugünkü Türk Alfabeleri*, Ankara, 1989, s. X.

Genel hatlarıyla vermeye çalıştığımız bu bilgilerden sonra, çalışma hakkında da bir kaç kelime etmek istiyoruz:

Çalışmamız esas itibariyle iki kısma ayrılmıştır. Birinci kısımda Tatar Türkçesi ile kaleme alınan kitaplar ve makaleler, ikinci kısımda ise Rusça olarak kaleme alınan kitap ve makaleler verilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmaya, özel olarak Tatar Türkçesi üzerine yapılan veya Tatar Türkçesi ile başka bir Türk lehçesini ya da başka bir dili karşılaştıran çalışmalar alınmış, diğer Türk boylarının Türkçelerinden bahsederken Tatar Türkçesinden de bahseden çalışmalar alınmamıştır. Çalışmayı yapan ilim adamları alfabetik sıraya, çalışmalar ise yayımlandıkları tarihe göre dizilmiştir. El yazması olan eserler ise, ilgili harfin en sonunda verilmiştir. Eser, hem Tatar Türkçesiyle hem de Rusça olarak basılmışsa, her iki yayın da ayrı ayrı verilmiştir.

Tatar Türkçesindeki bazı sesler Türkiye Türkçesinde bulunmadığı için, bu sesleri ifade edecek yeni karakterler oluşturulmuş; böylece, o sesin tam karşılığının verilmesine çalışılmıştır.

Metinde oluşturulan yeni karakterler şunlardır: *H-h*: Hırıltılı h; *Ñ-ñ*: Nazal n; *İ-ı*: ı ile i arası bir ses [*bır, kildı, kilgendır* örneklerinde olduğu gibi]; *-uw, -üw, -w; -ū* (uzun u), *-ū* (uzun -ü) [Ünsüzle biten ve ünlüyle başlayan bir ek alan kelimelerden sonra *-uw, -üw* (*kilüwı* örneğinde olduğu gibi); iki ünlü arasında veya ünlüden sonra *-w* (*başlaw, başlawı* örneklerinde olduğu gibi); ünsüzlerden önce *-ū, -ū* (*ukıtū, birū* örneklerinde olduğu gibi) şeklinde okunmuştur.]; *-ı* (*uzun i*) [Tatar Türkçesinde, ince sıradan ünlülerden sonra kullanılan emir teklik ve çokluk I. şahıs eki (*kilim-geleyim, kilik-gelelim* örneklerinde olduğu gibi) ve ince sıradan ünlülü bazı fiillerde kullanılan şimdiki zaman III. teklik şahıs eki (*yaşıyor, kimı-azalıyor* örneklerinde olduğu gibi) için].

Çalışmada pek tabii ki ulaşamadığımız eserler veya makaleler olabilecektir. Yazımızda bulunmayan yayınların, ilgilenen bilim adamlarınca ayrı bir yazı olarak neşredilmesi, bu bibliyografya denemesinin olgunlaşması açısından büyük yararlar sağlayacaktır.

3. Bibliyografya

3.1. Tatar Türkçesi ile Yazılanlar

3.1.1 Tatar Türkçesi ile Yazılan Kitaplar

- Abdullin, İ. A. *G. Kamal Dramalarının Tili*, Kazan, 1968.
- Abdülfakir *Lehçe-i Tatarî*, Kazan, 1895.
- Abızgildin, Ş. G. *Lögat-Rusçadan Tatarçaga*, Orenburg, 1907.
- Ahmetcan *Türkî Sarf*, Kazan, 1909.
- Ahundzade *Yañı Elifba*, Astrahan, 1911.
- Ahatov G. H. *Hezîrgi Tatar Tilinñ Leksikası*, Ufa, 1975.
- Ahatov G. H. *Hezîrgi Tatar Tilinñ Leksikologiyası*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1979.
- Ahatov G. H. *Tatar Tilinñ Frazelogik Eytılmeler Süzligi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1982.
- Ahatov, G. H. *Tatar Dialektologiyası*, Kazan, 1984.
- Ahmetov, G., Gimadiev, M. *Rusça-Tatarça Avıl Hujahı Terminnarı Süzligi*, Tatgosizdat, Kazan, 1950.
- Ahmet'yanov, R. G. *Tatar Tilinñ Kıskaçça Etimologik Süzligi*, El Yazması hâlinde, Kazan, 1970.
- Ahunzyanov, G. H. *Tatar Tilinñ İdiomaları*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1972.
- Ahunzyanov, G. H. *Frazelogik Süzlik*, (El yazması hâlinde, basılmamış.).
- Alekseev, İ., Halikov, H. *Rusça-Tatarça Matematika Terminnarı Süzligi*, Kazan, 1949.
- Alpar(ov), G. *Amelî Til sabakları-2*, Kazan, 1924.
- Alpar(ov), G. *Tatar Grammatikası*, Kazan, 1926.
- Alpar(ov), G. *Tatar Tilinñ İmlâ Süzligi*, Kazan, 1927, 1928.
- Alpar(ov), G. *Saylanma Hizmetler*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1945.
- Amirov, G. S. *Könbatis Sibirdegi Tatarların Söyles Üzinçelikleri (Baraba, Tarı, Tevriz hem Tobol Tatarları Buyınça)*, Kazan, 1941.
- Asılğaraev, Ş. N. *Sengat'lı Ukü Buyınça Praktikum*, Kazan, 1973.
- Babilov, V. *Üz Üzinden Üyretkiç*, S. Peterburg, 1901.
- Barudî, G. *Lügat-i Selas*, Kazan, 1893, 1897, 1902, 1916.

- Bayazitova, F. S. *Tatar Tîlinñ Tüben Kama Tiresinde Taralgan Söyleşleri*, Kazan, 1973.
- Belyaev, G. *Kireşinerge Tatar-Garep Süzlerin Añlatû Öçin Süzlik*, Yañalif Neşriyatı, Kazan, 1929.
- Beşirov, G. *Bügin de, İртеge de*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1974.
- Beşirova, İ. B. *Süz Bilen Suret Yasaw*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1974.
- Borhanova, N. vd. *Tatar Tîlinñ Frazelogiyası, Mekal' hem Eytimneri*, Tatknigoizdat, Kazan, 1957.
- Borhanova, N. vd. *Tatar Tîlinñ Dialektologik Süzligi*, Kazan, 1969.
- Borhanova, N. B., Mehmutova L. T. *Rusça-Tatarça Frazelogik Süzlik*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1959.
- Borhanova, N. B., Yakupova, G. K. *Dialektologik Süzlik*, Kazan, 1953, 1959.
- Bulat, Hasan *Yañı Usûl-i elifba*, Kazan, 1899.
- Çıgatay, G. M. *Sarif. Törük-Tatar Tili Atalgan Şivege Karap Yazıldı*, Ufa, 1918.
- Çobanzade, B. *Türk-Tatar Lisâniyatına Medhal*, Bakû, 1924.
- Distanov, G. *Ximiya Terminarı*, Tatgosizdat, Kazan, 1934.
- Velitov, G. *Tabigat' hem Biologiya Terminarı*, Kazan, 1938.
- Distanov, G. *Rusça-Tatarça Geografiya Süzligi*, Tatknigoizdat, Kazan, 1953.
- Dusaev, Z. S. *Ukû Kitabı*, Kazan, 1903, 1910.
- Ebuzarî, Hüseyin *BASSR'nñ Könbatış hem Kön'yak-Könbatış Rayonnarında Yaşewçi Tatarlar Söyleşindegi Fonetik Üzinçelikler*, Kazan, 1958.
- Efletunov, E. Ş. *BASSR'nñ Könbatış, Kön'yak-Könbatış Ölişinde Yaşewçi Tatarlar Söyleşinñ Til Üzinçelikleri*, Kazan, 1960.
- Efletunov, E. Ş. *Hezirgi Tatar Tîlinñ Fonetikası*, Kazan, 1962.
- Egerci, Kuddüs *Elifba Kitabı*, Kazan, 1806, 1832, 1838, 1841, 1843, 1846, 1847.
- El-Kasimî, Zafer *Kıraat-ı Türkiyye*, Kazan, 1807.

- Emirov, G. *Tukay Tili Sözlüğü*, (El yazması hâlinde, basılmamış).
- Ehmedullin, A. *Edebiyat Bilimi Sözlüğü*, Kazan, 1990.
- Ehmetov, M. H. *Tatar Tilinñ Kirä (İnverson) Sözlüğü*, (el yazması hâlinde, basılmamış.).
- Ehmetov, G.,
Gıymadiev, M.
Faseev, F. S. *Rusça-Tatarça Avıl Hıcalığı Terminnarı Sözlüğü*, Kazan, 1950.
- Tatar Tilinde Terminologiya Nigizleri*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1969.
- Feizhan, G. *Tatar Tilige Kısaça Gıylmı Sarıf*, Kazan, 1887.
- Feizhan, G. *Hikayet ve Mekalet*, Kazan, 1890.
- Feyzi, Gubeydullah *Kıraat-ı Türkî*, Kazan, 1907.
- Feyzi, Haris *Rehber-i İmlâ*, Kazan, 1908.
- Gabidov, G. *Rusça-Tatarça Seyasi Lögat'*, Orenburg, 1918.
- Gafar *Ukü-Yazü*, Orenburg, (?).
- Gafurî, Mecit *Tugan Til*, Kazan, 1918.
- Gali(ev), M. *Gazeta Uküçılarga Kise Sözlüğü*, Tatizdat, Kazan, 1928.
- Gali(ev), M. *Rusça-Tatarça Atamalar Sözlüğü-Fizika, Matematika, Astronomiya Buyınça*, Kazan, 1931.
- Gali(ev), M. *Rusça-Latinçe hem Tatarça Atamalar Sözlüğü-Kışi Morfologiyası, Anatomiya, Gistologiya*, Kazan, 1931.
- Galiev, M. *Rusça-Tatarça Fizika hem Geofizika Terminnarı Sözlüğü*, Kazan, 1949.
- Galiev, M. *Rusça-Tatarça Fizika Terminnarı Sözlüğü*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1972.
- Galiev, M. vd. *Fizika hem Meteorologiya Terminnarı*, Tatgosizdat, Kazan, 1939.
- Galiev, H. *Mekaller hem Eytimner*, Kazan, 1941.
- Galimullin, F. G. *Uküçılarnı Sengat'le Ukırğa Öyretü*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1988.
- Ganiev, F. A. vd. *Tatarça-Rusça Ukü-Ukıtü Sözlüğü*, Moskova, 1993.
- Ganiev, F. A. vd. *Tatarça-Törükçe Sözlük*, İnsan Neş-riyatı, Kazan-Moskova, 1997.
- Garipova, F. G. *Tatarstan Gidronimnarı Sözlüğü*, Kazan, 1983.

- Garipova, F. G. *Gidronimnar Süzliđi I-II*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1984-1990.
- Gaynanova, Z. R. *Başkortstannıñ Salavat Rayonı Nisibaş Töbegi Tatarlarınıñ Söylem Üzinçelikleri*, KGU, Kazan, 1960.
- Gazizov, R. vd. *Tatarça-Rusça Süzlik*, Tatgosizdat, Kazan, 1950, 1966, 1988.
- Gıylejev, İ. M. *XIX Yöznıñ I Yartısındagı Kaybır Basma İsteliklerde Arxaiklaşkan Figıl' Formaları*, Kazan, 1972.
- Gıyzzetullin, N. *Edebiyat BİLİMİ Süzliđi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1957.
- Gorođov, V. vd. *Rusça-Tatarça Psixologiya hem Pedagogika Terminnari Süzliđi*, Kazan, 1950.
- Gosmanov, M. *Kawrıy Kalem İzzinnen*, Kazan, 1984.
- Ĥakbirdi, S. *Elifba-yı Ebrü-yı Türkî-I*, Orenburg, 1902.
- Ĥakov, V. Ĥ. *Til hem Stil' Mes'eleleri*, Kazan, 1961.
- Ĥakov, V. Ĥ. *Tatar Milli Edebi Tilinıñ Barlıkka Kilüwi hem Üsişi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1972.
- Ĥakov, V. Ĥ. *Tatar Milli Edebi Tilinıñ Barlıkka Kilüwi*, Kazan, 1977.
- Ĥakov, V. Ĥ. *Tatar Tilı Stilistikası*, Kazan, 1980.
- Ĥakov, V. Ĥ. *Mektepte Tatar Yazuçılarınıñ Til Üzinçeliklerin Öyrenü*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1984.
- Ĥakov, V. Ĥ. *Tatar Edebi Tilinıñ Sovet Çorında Üsişi (20-30 Yıllar)*, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1985.
- Ĥalîlî, Yakup Ĥalikov, Ĥ., vd. *Ta'âlimi'n-Nahv*, Kazan, 1910.
- Ĥalikov, Ĥ., vd. *Elementar Matematika Terminnari Jıyıntığı*, Kazan, 1935.
- Ĥalikov, Ĥ., vd. *Rusça-Tatarça Avıl Hujalığı Terminnari Süzliđi*, Kazan, 1939.
- Ĥanbikova, Ş. S. *Sinonimnar Süzliđi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1962.
- Ĥanbikova, Ş. S. *Tatar Tilinde Sinonimiya hem Süzlikler*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1980.
- Ĥanbikova, Ş. S. *Süzdegi Antonimik Meg'neler*, Kazan, 1982.

- Ҳанбикова, Ҷ. С. *Rusça-Tatarça Pedagogika hem Psixologiya Terminarı Süzligi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1985.
- Ҳангилдин V. N. *Tatar Tili Grammatikası-Morfologiya hem Sintaksis*, Kazan, 1959.
- Ҳангилдин V. N. *Tatar Tili Kul'turasınıñ Kaybır Mes'eleleri*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1976.
- Ҳайруллина, А. *Til Kürki Süz*, Kazan, 1978.
- Ҳемзин, К. З. vd. *Garepçe-Tatarça-Rusça Alınmalar Süzligi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1965.
- Ҳисамова, F. M. *XVIII Yözdegi Tatarça İş Kegazi Yazmalarınıñ Til Üziñçelikleri*, Kazan, 1981.
- Ҳисамова, F. M. *Ҳезіrgi Tatar Tili Fonetikası*, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1987.
- Ҳисметуллин, Ҳ., Гымадиев, М. *Tatar Edebi Tiliñ Orfografiya Süzligi*, Tatgosizdat, Kazan, 1948.
- Ҳösni, F. *Ni Eytirge? Niçik Eytirge?*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1974.
- Janturin, S. *Lögat'*, Şerik Metbaası, Ufa, 1911.
- Kamal, G. *Kise Öçin Rusça-Tatarça Mökemmel Seyasi Lögat'*, Vasita Kötişanesi, Kazan, 1918.
- Komision *Atamalar Süzligi, XI Seriya, Avıl Hujalıgı hem Urmançılık Atamaları*, Tatizdat, Kazan, 1931.
- Komision *Dialektologik Süzlik I-II-III, Kazan, 1948-1953-1958.*
- Komision *Fizika Atamaları, Kazan, 1927.*
- Komision *Garepçe-Tatarça-Rusça Alınmalar Süzligi, Kazan, 1965.*
- Komision *Ҳезіrgi Tatar Edebi Tili-Leksika, Fonetika, Orfoepiya, Grafika hem Orfografiya, Morfologiya, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1965.*
- Komision *Matematika Atamaları, Kazan, 1934.*
- Komision *Meditinadan Tatarça Atamalar, I Kisek, Normal Anatomiya Atamaları, Kazan, 1929.*
- Komision *Politik Süzlik, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1958.*

- Komisyon *Rusça, Latinça hem Tatarça Atamalar Sözlüğü, 3 Seriya, Kişi Morfolojiyası-Anatomiya, Gistologiya, Tatizdat, Kazan, 1931.*
- Komisyon *Rusça-Tatarça Atamalar Sözlüğü, 1 Seriya, Fizika, Matematika, Astronomiya, Tatizdat, Kazan, 1931.*
- Komisyon *Rusça-Tatarça Biologiya Terminarı Sözlüğü, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1972.*
- Komisyon *Rusça-Tatarça Matematik Terminar Sözlüğü, Tatgosizdat, Kazan, 1949.*
- Komisyon *Rusça-Tatarça Sözlük, Tatgosizdat, 1938.*
- Komisyon *Rusça-Tatarça Yaña Lögat', "Yaña Kitap" Neşriyat Kooperativi, Kazan, 1929.*
- Komisyon *Tabigat' hem Biologiya Terminarı, Tatgosizdat, Kazan, 1935.*
- Komisyon *Tatar Edebi Tili Tarihi, Kazan, 1988.*
- Komisyon *Tatar Edebi Tiliñ Yazuwı hem İmlası, Kazan, 1939.*
- Komisyon *Tatar Tiliñ Dialektologik Atlasın Tözü öçin Material Jıynaw Programması, Kazan, 1959.*
- Komisyon *Tatar Tiliñ Dialektologik Sözlüğü, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1969.*
- Komisyon *Tatar Tiliñ Orfografik Sözlüğü, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1983.*
- Komisyon *Tatar Tiliñ Orfografiya Sözlüğü, Kazan, 1931.*
- Komisyon *Til Bilmı Buyınça Terminar hem Eytılmeler Sözlüğü, Tatgosizdat, Kazan, 1953.*
- Komisyon *Til Yarışı Mekaleleri, Orenburg, 1910.*
- Kurbangali, M. *Ana Tili Dersleri, Kazan, 1919.*
- Kurbangali, M. *Ana Tili Nahvi, Kazan, 1919.*
- Kurbangali, M. *Tatarça Ukü, Kazan, 1919.*
- Kurbangali, M. vd. *Tatarça-Rusça Sözlük, Kazan, Tatizdat, 1927, 1931.*
- Kurbatov, H. R. *Tatar Edebi Tiliñ Sintaksis hem Stilistika Mes'eleleri, Kazan, 1956.*
- Kurbatov, H. R. *Tatar Tiliñ Alfavit hem Orfografiya Tarihi, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1960.*

- Kurbatov, H. R. *Hezırgı Tatar Edebi Tılınñ Stilistik Sisteması*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1971.
- Maksudı, Hadi *Törkiçe (Tatarça) İmla Kağıydeleri*, Kazan, 1910.
- Maksudı, Hadi *Türkî Sarfi*, Kazan, 1910.
- Maksudı, Hadi *Türkî Nahvi*, Kazan, 1910.
- Maksudı, Hadi *Türkîçe İmla Kaideleri*, Kazan, 1910.
- Maksudı, Hadi *Fennî Kâmus-Rusça, Garepçe hem Törkiçe Fennî Mejmugalar Teg'rif Kılınğan Fennî, Edebî ve Sıynagıy İstıylahlar Kâmusı*, Kazan, 1927.
- Maksudı, Hadi *Fizika Atamaları*, Kazan, 1927.
- Maksudı, Hadi *Usûl-i Savtiyye Buyınça Türkî Elifba*, Kazan, (?).
- Mañianov, F. vd. *Politik-Ekonomik Terminnar/Rusça-Tatarça hem Tatarça-Rusça*, Tatgosizdat, Kazan, 1941.
- Mañmutova L. vd. *Tatar Tılınñ Añlatmalı Süzligi I-II-III*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1977-1979-1981.
- Mehmedrahimoğlu, Ahmed *Türkî Sarfi*, Kazan, 1905.
- Miralay Arif *Türk Tatar Sarfi*, 1920. (El Yazması).
- Mostafa, E. *Törki Sarfi*, Kazan, 1905.
- Nasırî, Kayyum *Nahv Kitabı*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1860.
- Nasırî, Kayyum *Tatarça-Rusça Lögat' Kitabı*, Kazan, 1878.
- Nasırî, Kayyum *Kavâ'id-i Kitâbet*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1892.
- Nasırî, Kayyum *Gölzar ve Çemenzar Kitabına Süzlik*, Kazan, 1894.
- Nasırî, Kayyum *Lisânımıznıñ Sarf ve Nahv Kaideleri*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1895.
- Nasırî, Kayyum *Lehçe-i Tatañ I-II*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1895-1896.
- Nasırî, Kayyum *Enmüzej*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1895.
- Nasırî, Kayyum *Rus Huruf Hecesi Üzeri Mürettep Lügat Kitabı*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1904.

- Nasırî, Kayyum *Enmüzej* (Haz. Aĥmetgaleeva, Y. S., Gazizov, R. S), SSSR Fenner Akademiyası Kazan Filialı, Kazan, 1975.
- Nig'meti, G vd. *Seyâsî Lügat'*, SSSR Halklarınıñ Üzek Neşriyatı, Moskova, 1925.
- Nig'meti, G., Şerefeddinov, S. *Kıskaçça Rusça-Tatarça Sugaş Süzleri*, Tipo-Litografiya İmperatorskogo Universiteta, Kazan, 1926.
- Nig'meti, G., Şerefeddinov, S. Nogmanov, M. N. *Matematika Atamaları*, Kazan, 1927.
XVII-XVIII Yözlerdeġ Rusça-Tatarça Kul'yazma Süzlikler, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1969.
- Nugaybek, G. vd. Nurieva, A. H. *Rusça-Tatarça Süzlik*, Kazan, 1938, 1941.
Orfografiya Süzligi, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1968, 1973, 1984.
- Nurieva, A. H. *Tatar Tili Tarihinan Materiallar*, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1975.
- Nurieva, A. H. *Tatar Tiliñ Orfografik Süzligi*, Kazan, 1996.
- Nurieva, A. H. vd. Nuşirevan, Z. Povarisov, S. Ş. *Tatar-Başkurt Tilinde Yaña Elifba*, Moskova, (?).
Til Küñilñ Közgişi, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1982.
- Rahimkulı, A. *Türkî Sarfi*, Kazan, 1905, 1909.
- Rahmankulı, S. *Tatarça-Rusça Lögat'*, Kazan, 1913.
- Rahmankulı, S., İlyasi, G. *Rusça-Tatarça Mükemmel Lügat I-II*, Gasır Neşriyat Şirketi, Kazan, 1920-1921.
- Ramazanov, Ş. A. *Tatar Tili Buyınça Oçerklar*, Tatgosizdat, Kazan, 1954.
- Ramazanova, D. B. *Tatar Tiliñ Urta Kama Tiresinde Taralgan Söyleşleri*, Kazan, 1968.
- Ramazanova, D. B. *Perm Tatarları Söyleşindeġ Alınma Süzler*, Kazan, 1976.
- Rasuli *Elifba Hakkında*, Orenburg, 1912.
- Raĥimova, R. K. *Tatar Tilinde Hönerçilik Leksikası*, Kazan, 1985.
- Raĥmetullin, Ş. E. *Üzliginnen Öyretüçi, Tatar Tilini Urıslarga hem Urıs Tilini Tatarlarga*, Kazan, 1894.

- Remi, İ. *İmlâ Süzliġi*, Kazan, 1928.
- Rizaeddin, F. *Til Yarışı*, Orenburg, 1910.
- Sabirov, K. *Tatar Tîlinde Tınış Bilgileri*, Kazan, 1956.
- Sadikov, F. *Yazū Kâ'ideleri*, Kazan, 1907.
- Sadikov, F. *Kise Lügati Yâhud Gazite Ukūçılara yardımçı*, Kazan, 1909.
- Sadi, Abdurrahman *Til, Edebiyat, Yazū hem Alarnñ Tarihî Usulları*, Kazan, 1926.
- Sadik'yanova, R. *Başkortstan ASSR'nñ Salavat Rayonı Tatarları Tîlindeġi Kaybır Dialektizmner*, Ufa, 1962.
- Safiullina, F. S. *Hezîrgi Tatar Edebi Tîli Fonetikası*, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1968.
- Safiullina, F. S. *Tatar Tîlinde Süz Tertibi*, Kazan, 1974.
- Safiullina, F. S. *Tatar Tîlinñ Leksikası*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1975.
- Safiullina, F. S. *Til Digen Der'ya Bar*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1979.
- Safiullina, F. S. *Süz İyesî Bilen Yörî*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1985.
- Safiullina, F. S. *Til Bîlîmîne Kîriş I-II*, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1987,1988.
- Safiullina, F. S. *Hezîrgi Tatar Edebi Tîli*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1992.
- Safiyullina, F. S., Zekiev, M. Z. *Hezîrgi Tatar Edebi Tîli*, Megarif, Kazan, 1994.
- Safiyullina, F. S., vd. *Tatar Tîlinde Tınış Bilgileri*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1962.
- Saidi, Abdurrahman *Dil, Edebiyat, Yazı*, Kazan, 1926.
- Sainov, Ş. *Yaña Tuli Üz-Üzinnen Üyretgiç*, Kazan, 1880.
- Sar'yan, H. *Uyñnı Uydırıp Sal...*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1977.
- Sarmanaeva, D. M. *Urta Ural Tatarları Tîlindeġi Kaybır Morfologik Üzinçelikler*, Kazan, 1959.
- Sattarov, G. F. *Mektepte Tîl Kul'turası*, Kazan Devlet Universiteti, Kazan, 1965.
- Sattarov, G. F. *Ni öçin Şulay Atalgan?*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1971.

- Sattarov, G. F. *Tatarstan ASSR'nin Antropotoponimnari-Tatarstan Avıllarınıñ İsimneri*, Kazan, 1973.
- Sattarov, G. F. *Tatar İsimneri Süzligi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1981.
- Sattarov, G. F. *İsimnıñ Matur Kimner Kuygan?*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1989.
- Sattarov, G. F. *Tatar Tilinıñ Antropotoponimnari*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1990.
- Saykin, Ş. R. *Sintaksik Tözilmelerinıñ Ayırılmanuwı, Anıñ Kıyın Oçrakları*, Kazan, 1980.
- Segıyrov, M. A. *Fonologiya, Anıñ İdeya hem Problemaları*, Kazan Devlet Pedagogiya İnstitutı, Kazan, 1972.
- Selimgereyeva, B.S. *Hezırgi Tatar Tilinde Omonimnar*, Ufa, 1982.
- Selimjanov, H. *Nefis Süz*, Kazan, 1959.
- Selimov, H. H. *Hezırgi Tatar Tili Fonetikası*, Kazan Devlet Üniversitesi, Kazan, 1978.
- Selimov, H. H. *Tatar Tilinıñ Suzık Avazları*, Kuybışev, 1989.
- Selimov, H. H. *Tatar Tili Fonetikası*, Çallı, 1993.
- Seyfeddin, A. *Tatarça İnşâ Dersleri*, Kazan, 1916.
- Şakirova, R. F. *Til Bilimi Buyınça Terminnar hem Eytılmeler Süzligi*, Kazan, 1953.
- Şakirova, R. F. *Hezırgi Tatar Tili Fonetikasına Kiriş*, Kazan, 1954.
- Tajiyeva, L. K. *Tatar Tilinde Garep Alınmaları*, Kazan Devlet Üniversitesi, Kazan, 1972.
- Taşmuhammed *Tatar Nahvisiniñ Muhtasarı*, Kazan, 1901.
- Taşmuhammed *Tatar Elifbâsı*, Kazan, 1924.
- Terekul, M. İbrahim *Tekmile Yahud Kırâ'at-ı Türkiyye*, Kazan, 1904.
- Timırgalin A. K., Galiev, M. *Rusça-Tatarça Texnika Terminnarı Süzligi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1963.
- Timırgalin, A. vd. *Rusça-Tatarça Avıl Hujalıgı Terminnarı Süzligi*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1971.
- Tumaşeva, D. G. *Könbatış Sibir Tatarları Tili*, Kazan Devlet Üniversitesi, Kazan, 1961.
- Tumaşeva, D. G. *Hezırgi Tatar Edebi Tili Morfologiyası*, Kazan Devlet Üniversitesi, Kazan, 1964.

- Tumaşeva, D. G. *Hezîrgî Tatar Edebi Tîlî: Morfolojiya*, Kazan, 1978.
- Tumaşeva, D. G. vd. *Tatar Tîlî*, Kazan, 1973.
- Tuykin, F. *Türkî Ukû*, Kazan,(?); Orenburg, 1911.
- Vahabov, G. A. *Rusça-Tatarça Elifbâ*, Kazan, 1852, 1856, 1860.
- Vahabov, G. A. *Üzi-Üziden Öyretkiç*, Kazan, 1857, 1864, 1867, 1871, 1881, 1884, 1887, 1889, 1892, 1902, 1904.
- Vegıyzov, S. G. *Kızıklı Grammatika*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1970, 1980.
- Velidi, Cemal *Tatar Tîlîñ İmlâ, Sarf ve Nahv Kağıydeleri*, Kazan, 1915.
- Velidi, Cemal *Tatar Tîlîñ Grammatikası*, Kazan, 1919.
- Velidi, Cemal *Tatar Tîlîñ Tulu Süzlîğî I-II*, Kazan, 1927-1929.
- Velitov, G. *Ximiya Atamaları*, Kazan, 1931.
- Yafarov, L. *Tatar Tîlî Üsişte*, Tatgosizdat, Kazan, 1955.
- Yusupov, F. Y. *Tatar Tîlîñ Kön'yak Ural hem Ural Artı (Çilebi, Kurgan) Ölkelerinde Taralgan Söyleşeri*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1972.
- Yusupov, F. Y. *Jirli Söyleş Şartlarında Fonetika Ukitü*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1977.
- Yusupov, F. Y. *Kön'yak Ural hem Ural Artı Söyleşeri*, Kazan, 1979.
- Yusupov, R. A. *Uküçlarda Söylem Kul'turasın Terbiyelew*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1983.
- Zakirov, V., Murtazin, Z. *Rusça-Tatarça Matematik Terminnar Süzlîğî*, Tatarstan Kitap Neşriyatı, Kazan, 1970.
- Zalyay, L. Z. *Tatar Dialektologiyası*, Kazan, 1947.
- Zekiev, M. Z. *Hezîrgî Tatar Edebi Tîlî Sintaksisi*, Kazan, 1963.
- Zekiev, M. Z. *Hezîrgî Tatar Edebi Tîlî-Sintaksis*, Kazan, 1966.
- Zekiev, M. Z. *Tugan Tîl Üsişi*, Kazan, 1967.
- Zekiev, M. Z. *Tatar Halkı Tîlîñ Barlıkka Kilüwi*, Kazan, 1977.
- Zekiev, M. Z. *Hezîrgî Tatar Edebi Tîlîñ Sintaksisi hem Punctuatsiyası*, Kazan, 1984.
- Zekiev, M. Z., Salimova, D. A. *Tatar Morfolojiyasına Kiriş*, Kazan, 1984.

3.1.2. Tatar Türkçesi ile Yazılan Makaleler

- A. T. “Tataristan’da Orus Elifbâsı”, *Yañga Millî Yul*, Nu: 10, Kazan, 1938, s. 8-10.
- Abdullin, İ. A. “Leksikada Kaybır Üzgerişler Tarihinan”, *Tatar Tili hem Edebiyatı*, 2. Kitap, Kazan, 1963, s. 22-26.
- Abdullin, İ. A. “Edebi Tîl Tarihin hem Çıganaklar Öyrenüniñ Töp Kontsepsiyaları”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992, s. 8-20.
- Alihanov, Z. “İmlâ Hâkında”, *Şûrâ*, Nu: 2, Kazan, 1914.
- Arslanov, L. Ş. “Tatar Tiliñiñ İdil Uñ’yak Yarında (Tatarstan hem Çuvaşstan Territoriyasında) Taralgan Söyleşleri”, *Tatar Tili hem Edebiyatı*, III. kitap, Kazan, 1965.
- Arslanov, L. Ş. “Esterhan Ölkesindegi Tatar Avılları Tarihinä Karata”, *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 115-124.
- Ahmetov, V. “Tobol-Tömen Tatarları Dialekti”, *Sovet Mektebi*, Nu: 2-3, Kazan, 1940.
- Bayazitov, G. “Yene Tîl Mes’elesî”, *Nur*, 19 Ekim, 1906.
- Bayazitova, F. S. “Tüben Kama Tiresindegi Kireşin Tatarları Söyleşiniñ Fonetik hem Grammatik Üzünçelikleri”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Kazan, 1974.
- Bayazitova, F. S. “Fol’klor Eserleriniñ Tili hem Dialektlar”, *İssledovaniya Po Tatarskomu Yazıkoznaniyu*, Kazan, 1984.
- Bayazitova, F. S. “Tatar Tili Dialektlarında Tuy Yollarınıñ Başlangıç Etabına Karagan Süzler”, *Normativnost’ i Variativnost’ v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Bayazitova, F. S. “Tatar Edebi Tiliñ Bayıtuda Etnografizmnarnıñ Rolı”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.

- Beşirova, İ. B. “XIX Yöz Añırı Tatar Prozasında Edebi Tıl Normaları”, *Starotatarskiy Literaturniy Yazık: İssledovaniya i Tekstı*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Nauçnyy Tsentr İnstitut Yazıka, Literaturı i İstorii İmya G. İbragimova, Kazan, 1991.
- Beşirova, İ. B. “Edebi Norma hem Variantlılık (XIX Yöz Añırı -XX Yöz Başı)”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Biktagirov, K., Safiullina, F. Borhanova, N. B. “Tatar Tılı Fonetikasın Ukıtünüñ Fenni-Didaktik Mes’eleleri”, *Sovet Mektebi*, Nu: 11, 1971.
- Borhanova, N. B. “Tatar Tılıñ Mordva ASSR Territoriyasında Taralgan Söyleşleri Turında”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962, s. 94-96.
- Çıgatay, G. M. “Tatarça”, *El-İslah*, 3, 10, 21, 30, 31 Aralık, 1908.
- Dal, A. “Heriflerimizni İslah”, *Şura*, Nu: 3, 1912.
- Ehmetjanov, R. G. “Jemig’-et-Tevariñniñ Original’ Ölişindegi Etnosotsial Terminnar Turında”, *Tatar Tılı hem Edebiyatı*, 6. Kitap, Kazan, 1977.
- Fesiev, F. S. “Süzler Dön’yasına Seyahet”, *Azat Hatın*, Nu: 2, 1958.
- Gali, H. “Yañılış Yazūga Karşı”, *Şura*, Nu: 15, 1912.
- Geynetdinov, M.V. “Törkide de Biz Eserli, izlibiz”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Hakov, V. H. “Tatar Edebi Tılı Tarihi hem Etnolingvistika”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Hangildin V. N. “Tatar Tılıñ Orfoepik Normaları Mes’elesi”, *Sovet Mektebi*, Nu: 5, Kazan, 1941.
- İbrahimov, T. “Nerse Ul İjik?”, *Sovet Mektebi*, Nu: 11, 1976.
- İshakova, S. M. “Tatar Tılı Derislerinde “Orfografik Süzlik” Bilen İşlew Sistemasi”, *Sovet Mektebi*, Nu: 9, 1976.

- Jeley, L. "Tatar TİLinde figıl'ler", *Sovet Edebiyatı*, Nu: 3-4-5, 1938.
- Maksudî, Hadi "TİL ve Yazū", *Yoldız*, 15 Ocak, 1906.
- Mostafa, E. "İmlâmız Hakkında", *Koyaş*, 5 Şubat 1914.
- Möhemmediev, M. "XIX Yöz Aħırı-XX Yöz Başı Proza Eserleri TİLinde Frazeologik Variantlar hem Alarnıñ Semantik-Stilistik Funktsiyaları", *Normativnost' i Variativnost' v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Möhemmediev, M. "XIX Yöz Aħırı-XX Yöz Başı Tatar Prozasında Kaybır Zaman Formalarının Kullanılışı", *Leksika i Stilistika Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1982.
- Nizamov, İ. "Yañalık hem Süz", *Sotsialistik Tatarstan*, 29 Haziran 1988.
- Nizamov, İ. "TİL Açkıçı Üz Kulıbizda", *Sotsialistik Tatarstan*, 29 Temmuz 1990.
- Nurieva, A. H. "Möhemmed'yar Poemalarının Leksikası", *İssledovaniya po Tatarskomu Yazıku*, Kazan, 1977.
- Nurieva, A. H. "İski Tatar Edebi TİLinde Figıl'nıñ Arxaik Formaları", *Oçerki po Morfologii Tatarskogo Glagola*, Kazan, 1978.
- Ramazanov, Ş. A. "Sovet Çorında Tatar Edebi TİLiniñ Üsışi", *Sovet Edebiyatı*, Nu: 6, 1945.
- Ramazanova, D. B. "Perm Tatarları Söyleşinde Kaybır Leksik Üzınçelikler", *Voprosı Tyurkologii*, Kazan, 1970, s. 263-271.
- Ramazanova, D. B. "Perm Tatarları Söyleş Leksikasınıñ Köncığış Törki Tiller Bilen Urtak Momentleri", *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 107-114.
- Sabirov, K. "Tatar TİLinde Paronimnar", *Sovet Mektebi*, Nu: 2, 1963.
- Sadıkova, Z. R. "Orenburg Tatarları Söyleşiniñ Kaybır Morfolo- gik Üzınçilikleri", *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 3, Kazan, 1974.

- Safiullina, F. S. “Tatar TİLinde Östelme Konstruksiyaler”, *Tatar TİL BİLİMİ Mes’eleleri*, Kazan, 1972.
- Safiullina, F. S. “Hezinede Niler Bar?”, *Kazan Utları*, Nu: 1, Kazan, 1983, s. 171-178.
- Safiullina, F. S., Jeleliyeva F. J. “IV Klassta Tatar TİLİ Leksikasın Ukıtü”, *Tatar TİLİN Ukıtü Mes’eleleri*, Kazan, 1975.
- Selimov, H. H. “Tatar TİLinde Niçe Suzık Avaz Bar?”, *Sovet Mektebi*, Nu: 11, 1974.
- Selimov, H. H. “Tatar TİLİNİN Avaz Sostavı Turında Kaybır Fikirler”, *Sovet Mektebi*, Nu:11, Kazan, 1982.
- Selimov, H. H. “Tatar TİLinde Tartık Avazlar”, *Sovet Mektebi*, Nu: 5, 1983.
- Selimov, H. H. *Hezırgı Tatar TİLİ Fonekikası*, Kazan Devlet Pedagogiya İnstitutı, Kazan, 1983.
- Selimov, H. H. ”Fonetik Mes’eleler”, *Sovet Mektebi*, Nu: 11, 1986.
- Şamgunova, R. R. “Çıstay Töbegı SöyleşİNİN Kaybır Fonetik ÜZİNÇELİKLERİ”, *Tatar TİLİ hem Edebiyatı*, Kazan, 1959, s. 193-195.
- Şamgunova, R. R. “Çıstay SöyleşİNİN Morfologik hem Sintaksik ÜZİNÇELİKLERİ”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962.
- Tumaşeva, D. G. “Saz Yagı Tatarları Söyleşİ”, *Tatar TİLİ hem Edebiyatı*, Kazan, 1959.
- Velidi, Cemal “TİL ve İmlâ Mes’elesİ”, *Şura*, Nu: 1, 1910.
- Velidi, Cemal “TİLİBİZNİN ÜSÜ Tarihinan”, *BİZNİN Yulı*, Nu: 1, 1928.
- Yakupova, G. K. “Kamışlı SöyleşİNİN Fonetik ÜZİNÇELİKLERİ”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 3, Kazan, 1974.
- Yusupov, F. Y. “Urta DialektnİN Nagaybek Söyleşİ”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 3, Kazan, 1972.
- Zalyay, L. Z. “Tatar TİLinde Diyalektlar”, *Sovet Mektebi*, Nu: 8, Kazan, 1940, s. 53-61.
- Zaysanov, T. “TİL ve İmlâ Mes’elesİ”, *Şura*, 1911.
- Zinina, A. S. “Söylemdeğİ Okkazonalizmnar”, *Sovet Mektebi*, Nu: 5, 1986.

3.2. Rus Dili ile Yazılanlar

3.2.1. Rus Dili ile Yazılan Kitaplar

- Abdullin, İ. A. *Opisanie Pervix Proizvedeniy Bol'shevistskoy Peçati na Tatarskom Yazıke Perioda Revolyutsii 1905-1907 gg*, Kazan, 1986.
- Abdullin, İ. A. *Lingvotekstologičeskoe İssledovanie Dorevol'yucionnoy Tatarskoy Leniniani*, Kazan, 1990.
- Abdullin, İ. A., Muḥammadiev, M. *Yazık Bol'shevistskix Tatarskix Proklamatsiy Perioda Pervoy Russkoy Revolyutsii*, Kazan, 1972.
- Aleeva, A. H. *İssledovanie Yazıka Putevix Zapisok XVIII Veka "İsmagil Aga Seyahetnamesi"*, Kazan, 1990.
- Alişina, H. Ç. *Tobolo-İrtışskiy Dialekt Yazıka Sibirskix Tatar*, Kazan, 1994.
- Amirov, G. S. *Yazık Tukaya: Leksika i Frazelogiya*, Alma-Ata, 1968.
- Amirov, G. S. *Slovar' Yazıka Tukaya*, Nauka, Moskova, 1971.
- Antometov, N. B. *Bukvar' Arabского i Tatarskogo Pis'ma. S Pri-lojeniem Slov so Znakami, Pokazıvayuşçimi ix Vigovor*, S. Peterburg, 1802.
- Arslanov, L. Ş. *Tatarskie Govorı Pravoberejnıx Rayonov Tatarskoy i Çuvaşskoy ASSR*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1966.
- Arslanov, L. Ş. *Formirovanie Ostrovnıx Govorov Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1983.
- Asılğaraev, Ş. N. *Sintagmatičeskoe Çlenenie Tatarskoy Reçi*, Kazan, 1968.
- Aḫatov, G. H. *Dialekt Zapadnosibirskix Tatar*, Ufa, 1963.
- Aḫatov, G. H. *Tatarskaya Dialektologiya*, İzdatel'stvo Baş-kirskogo Universiteta, Ufa, 1979.
- Aḫmet'yanov, R. G. *Etimologičeskie Osnovı Leksiki Tatarskogo Yazıka*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1970.

- Ahmet'yanov, R. G. *Sravnitel'noe İssledovanie Tatarskogo i Çuvaşskogo Yazıkov*, Moskova, 1978.
- Ahmet'yanov, R. G. *Obşçaya Leksika Duxovnoy Kul'turı Narodov Srednego Povolj'ya*, Nauka, Moskova, 1981.
- Ahmet'yanov, R. G. *Obşçaya Leksika Material'noy Kul'turı Narodov Srednego Povolj'ya*, Nauka, Moskova, 1989.
- Ahmetgaleeva, Y. S. *İssledovanie Tyurkoyaziçnogo Pamyatnika "Kisik-baş Kitabı"*, Moskova, 1979.
- Ahmetzyanov, M. İ. *İstoçnikovedçeskiy i Lingvistiçeskiy Analiz Spiskov Tatarskix Şedjere (Po İstoçnikam XIX-XX Veka)*, Alma-Ata, 1981.
- Ahunzyanov, E. M. *Fonetiçeskoe Osvoenie Russkix Slov, Zaimstvovannıx v Tatarskiy Yazık*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1957.
- Ahunzyanov, E. M. *Russkie Zaimstvovaniya v Tatarskom Yazıke*, Alma-ata, 1967; Kazan' Gosudarstvenniy Universiteta, Kazan, 1968.
- Ahunzyanov, E. M. *Dvuyaziçie i Leksiko-Semantiçeskaya İnterferentsiya*, Kazan' Gosudarstvenniy Universiteta, Kazan, 1983.
- Badikov, K. G. *Uroki Tatar Skogo Yazıka*, Kazan, 1993.
- Bakeeva, D. Ç. *Sopostavitel'naya Grammatika Angliyskogo i Tatarskogo Yazıkov*, İzdatel'stvo Kazanskogo Universiteta, Kazan, 1985.
- Baskakov, N. A. *Dialekt Çernevix Tatar /Tuba-Kiji/: Grammatiçeskiy Oçerk i Slovar'*, Nauka, Moskova, 1966.
- Baskakov, N. A. *Dialekt Lebedinskix Tatar-Çalkantsev Küü-Kiji: Grammatiçeskiy Oçerk, Teksti, Perevod, Slovar'*, Nauka, Moskova, 1985.
- Bayazitova, F. S. *Tatarskie Govorı Nijnego Prikam'ya*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1973.
- Bayazitova, F. S. "Drevniy Plast Leksiki Menzelinskogo Govora", *İssledovaniya po İstorıçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1982.
- Bayazitova, F. S. *Govorı Tatar-Kryaşen v Sravnitel'nom Osveşçenii*, Nauka, Moskova, 1986.

- Bayçura, U. Ş. *Zvukovoy Stroy Tatarskogo Yazıka Eksperimental'no- Foneticheskiy Oçerk*, İzdatel'stvo Kazanskogo Universiteta, Kazan, 1959.
- Bayramova, L. K. *Russko-Tatarskiy Frazeologicheskiy Slovar' Yazıka V. İ. Lenina*, Kazan' Gosudarstvenniy Universiteta, Kazan, 1980.
- Bayramova, L. K. *Uçebniy Tematicheskiy Russko-Tatarskiy Frazeologicheskiy Slovar'*, Tatarskoe Knijnnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1991.
- Bayramova, L. K., Safiullina, F. S. *Sopostavitel'niy Sintaksis Russkogo i Tatarskogo yazıkov*, Kazan, 1988.
- Biryukoviç, R. M. *Morfologiya Çulimsko-Tatarskogo Yazıka I*, Moskova, 1979.
- Biryukoviç, R. M. *Morfologiya Çulimsko-Tatarskogo Yazıka II*, Saratov, 1981.
- Bogoroditskiy V. A. *Vvedenie v Tatarskoe Yazıkoznanie v Svyazi s Drugimi Tyurkskimi Yazıkami*, , Kazan, 1913; 1934; Tatgosizdat, 1953.
- Bogoroditskiy V. A. *Vvedenie v Tatarskoe Yazıkoznanie v Svyazi s Drugimi Tyurkskimi Yazıkami*, Kazan, 1913.
- Bogoroditskiy V. A. *Etyudı po Tatarskomu i Tyurkskomu Yazıkoznaniyu*, Kazan, 1933.
- Bogoroditskiy V. A. *Vvedenie v Tyurko-Tatarskoe Yazıkoznanie*, Kazan, 1934.
- Budagov, L. Z. *Sravnitel'niy Slovar Turetsko-Tatarskix Nareçiy I-II*, S. Peterburg, 1869-1871.
- Burganova, N. B. *Yazıkovie Osobennosti Karinskix i Glazovskix Tatar*, İzvestiya Kazanskiy Filial Akademiya Nauk SSSR, Kazan, 1953.
- Burganova, N. B. *İz Nablyudeniy Nad Govorom Paran'ginskix Tatar*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1955.
- Burnaşeva, S. A. *İzmenenie Slovarnogo Sostava Tatarskogo Yazıka v Sovetskuyu Epoxy*, AKD, Kazan, 1952.
- Denisova, N. vd. *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Moskova, 1966.

- Dmitriev, N. K. *Grammatičeskaya Terminologiya v Učebnikax Rodnogo Yazıka (Tatarskix, Başkirkix i Çuvaşskix)*, Moskova, 1955.
- Dmitriev, N. K., Çistyakov, V. N. *Kategoriya Grammatičeskogo Roda v Russkom i Tatarskom Yazıkax*, Moskova, 1963.
- Dmitriev, N. K. vd. *Russko-Tatarskiy Slovar*, Kazan, 1955-1959.
- Dmitrieva, L. V. *Yazık Tatar Zapadnoy Sibiri: Barabintsev i Tobol'skix Tatar*, Kandidatlık Tezi, Leningrad, 1951.
- Dmitrieva, L. V. *Yazık Barabinskix Tatar*, Leningrad, 1981.
- Efletunov, E. Ş. *Yazıkovie Osobennosti Tatar Zapadnoy i Yugo-Zapadnoy Çasti BASSR*, Kazan, 1961.
- Faseev, F. S. *Starotatarskaya Delovaya Pis'mennost XVIII Veka*, Kazan, 1982.
- Fattağova, N. N. *Razvitie Obşçestvenno-Politiçeskoy Terminologii Tatarskogo Yazıka (Na Materiale Perevodov Proizvedeniy V. İ. Lenina Posleoktyabr'skogo Perioda)*, KGPİ, Kazan, 1985.
- Ganiev, F. A. *Suffiksals'noe Slovoobrazovanie v Sovremenom Tatarskom Literaturnom Yazıke*, Kazan, 1974.
- Ganiev, F. A. *Voprosı Morfologii Tatarskogo Yazıka*, Tatarskoe Knijnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1980.
- Ganiev, F. A. *Obrazovanie Slojnıx Slov v Tatarskom Yazıke*, Moskova, 1982.
- Ganiev, F. A. *Konversiya v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1985.
- Gazizov, R. S. *Opit Sopostavitelnogo Osveşçeniya Grammatičeskix Osobennostey Russkogo i Tatarskogo Yazıkov*, Kazan, 1952.
- Gazizov, R. S. *Sopostavitel'naya Grammatika Tatarskogo i Russkogo Yazıkov*, Tatarskoe Knijnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1977.
- Gazizov, R. S., Gimadiev, M., Giganov, İ. *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Kazan, 1950.
- Giganov, İ. *Slova Korennie i Nujneysie k Svedeniyu Dilya Obuçeniya Tatarskomu Yazıku*, S. Peterburg, 1801.

- Giganov, İ. *Grammatika Tatarskogo Yazıka, Soçinnaya v Tobolskom Glavnom Narodnom Uçilişçe*, S. Peterburg, 1801.
- Giganov, İ. *Slovar Rossiysko-Tatarskiy*, S. Peterburg, 1804.
- Җakov, V. Җ. *Tatarskiy Yazık: Leksiçeskaya i Grammatičeskaya Semantika*, Kazan, 1984.
- Җakov, V. Җ. *Razvitie Tatarskogo Literaturnogo Yazıka v Sovetskiy Period*, Kazan, 1985.
- Җakov, V. Җ. *Razvitie Tatarskogo Literaturnogo Yazıka i ego Stiley*, Alma-Ata, 1971.
- Җakov, V. Җ. *Yazık i Stil' Tatarskoy Publitsistiki v Godı Pervoy Russkoy Revolyutsii*, Kazan, 1961.
- Җalfin, İ. İ. *Azbuka Tatarskogo Yazıka s Obstoyatel'nim Opisaniem Bukv i Skladov*, Moskova, 1778.
- Җalfin, İ. İ. *Azbuka i Grammatika Tatarskogo Yazıka, s pravilami Arabskogo Çteniya*, Kazan, 1809.
- Җalfin, S. *Azbuka Tatarskogo Yazıka s Obstoyatel'nim Opisaniem Bukv i Skladov*, Kazan, 1778.
- Җalfin, S. *Russko-Tatarskiy Rukopisny Slovar' I-II*, Kazan, 1785.
- Җamzin, K. Z. vd. *Arabsko-Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Kazan, 1965.
- Җangildin V. N., Җayrutdinova, T. Җ. *Grammatika Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1959.
- Җayrutdinova, T. Җ. *Govor Zlatoustovskix Tatar*, Tatarskoe Knijnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1985.
- Җayrutdinova, T. Җ. *Zlatoustovskiyy Govor Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1985.
- Җisamieva, Z. A. *Yazık Dastanov Kadır-Gali Beka*, Ufa, 1980.
- Җisamova, F. M. *Funktsionirovanie i Razvitie Starotatarskoy Delovoy Pis'mennosti XVI-XVII vv.*, Kazan, 1990.
- Katanov, N. F. *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Orenburg, 1912.
- Katanov, N. F. *Kratkiy Tatarsko-Russkiy Slovar' v Transkriptsiyax Arabskoy i Russkoy*, S. Peterburg, 1913.
- Katanov, N. F. *Çuvaşskie Slova v Bolgarskix i Tatarskix Pamyatnikax*, Kazan, 1920.

- Kazam-Bek, M. A. *Obşçaya Grammatika Turetsko-Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1846..
- Kerimullin, E. *Bibliyografiya Literaturı po Tatarskomu Yazıkoznaniyu*, Tatarskoe Knijnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1958.
- Kollinder *Etimologičeskiy Slovar' Uralskix Yazıkov*, 1955.
- Komisyon *Dialektologičeskiy Slovar' Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1948.
- Komisyon *Formirovanie i Funktsionirovanie Tatarskogo Yazıka: Mejevuzovskiy Sbornik Nauçnix Trudov*, Kazan, 1986.
- Komisyon *Kratkiy Russko-Tatarskiy Slovar' Voennix Terminov (Tol-maç)*, Moskova, 1926.
- Komisyon *Leksika i Morfologiya Tyurkskix Yazıkov, Novosibirsk*, 1982.
- Komisyon *Osobennosti Govora Tatar Krasnooktyabr'skogo Rayona Gor'kovskoy Oblasti*, Moskova, 1953.
- Komisyon *Russko-Tatarskaya Azbuka (Na Russkom Yazıke i na Nareçii Tatar Tobolskoy Gubernii)*, Tobolsk, 1906.
- Komisyon *Russko-Tatarskiy Slovar I-II-III-IV*, Kazan, Tatknigoizdat, 1955-1959.
- Komisyon *Sbornik Deçretov, Postanovleniy i Drugix Materialov v Oblasti Realizatsii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1925.
- Komisyon *Sovremenniy Tatarskiy Literaturniy Yazık, Leksikologiya, Fonetika, Morfologiya*, Moskova, 1969.
- Komisyon *Sravnitel'nyy Material Po Tatarskim Govoram İzvleçen iz Slovarya "Tatar Tiliñ Dialektologik Süzligi"*, Kazan, 1969.
- Komisyon *Tatarı Srednego Povolj'ya i Priural'ya*, Nauka, Moskova, 1967.
- Komisyon *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Kazan, 1850.
- Komisyon *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Moskova, 1966.

- Komisyon *Tolkoviy Slovar' Tatarskogo Yazıka I-II-III, Kazan, 1977-1981.*
- Komisyon *Voprosı Etnogeneza Tyurkoyazıcnıx Narodov Srednego Povolj'ya, Kazan, 1971.*
- Kononov, A. N. *İstoriya İzüçeniya Tyurskix Yazıkov v Rossii. Dooktyabrskiy Period, Leningrad, 1982.*
- Kurbangaliev, M., Gazizov, R. *Opıt Sistematiçeskoy Grammatiki Tatarskogo Yazıka v Sravnenii s Grammatičeskoy Russkogo Yazıka, Kazan, 1931.*
- Lıtkin, V. İ. *İstoriçeskiy Vokalizm Permskix Yazıkov, Moskova, 1964.*
- Maħmudov, M. G. *Praktičeskoe Rukovodctvo k İzüçeniyu Tatarskogo Yazıka, Kazan, 1857.*
- Maħmutova, L. T. *Opisanie Grammatičeskix Osobnostoy Kasimovskogo Govora Tatarskogo Yazıka, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1955.*
- Maħmutova, L. T. *Opıt İssledovaniya Tyurkskix Dialektov: Mişarskiy Dialekt Tatarskogo Yazıka, Moskova, 1978.*
- Mannapova, A. Ğ. *Yazık Tatarskoy Delovoy Pis'mennosti XVII Veka, Kazan, 1982.*
- Mannapova, A. Ğ. *Materialı po Tatarskoy Dialektologii 6, Kazan, 1988.*
- Miller, G. F. *Opisanie jivuşçix v Kazanskoy Gubernii Yazıçeskix Narodov, S. Peterburg, 1791.*
- Mingulova, R. *Osobnosti Çistopolskogo Govora Tatarskogo Yazıka, Kazan, 1963.*
- Muħamadiev, M. G. *Yazık Proızı Ş. Kamala, Kazan, 1970.*
- Muħametrahimova, R. *Yazık Poetiçeskix Proizvedeniy G. Utız-İmyani: K İstorii Tatarskogo Literaturnogo Yazıka Kontsa XVIII- Naçala XIX vv., Kazan, 1990.*
- Nasırî, Kayyum *Tatarsko-Russkiy Slovar', Kazan, 1878.*
- Nasırî, Kayyum *Polniy Russko-Tatarskiy Slovar' s Dopolneniyami iz İnostrannıx Slov, Upotrebyaemıx v Russkom Yazıke Kak Nauçnie Termini, Kazan, 1892; 1911.*

- Nasırî, Kayyum *Polniy Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Kazan, 1904.
Nasırî, Kayyum *Russko-Tatarskiy Slovar'*, Kazan, 1905-1906.
Nehdülöv *Slovar Samauçitel*, Kazan, 1894.
Ostroumov, N. P. *Perviy Opit Slovarya Naradnotatarskogo yazıka po Vigovoru Kreşçennix Tatar Kazanskoy Gubernii*, Kazan, 1876.
Ostroumov, N. P. *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Kazan, 1892.
Rahimkuli, A. *Tatarskie Epigrafiçeskie Pamyatniki XVI Veka*, Kazan, 1930.
Rahmankuli, S. *Polniy Russko-Tatarskiy Slovar' s Ukazaniem Udareniy i Grammatičeskix Svoystv Kajdogo Yazıka, So Vključeniem İnostrannix Slov, Voşedşix v Upotreblenie v Russkom Yazıke*, Kazan, 1913, 1920.
Ramazanova, D. B. *Govori Tatar Crednego Prikam'ya*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1970.
Ramazanova, D. B. *Formirovanie Tatarskix Govorov Yugo-Zapadnoy Başkirii*, Kazan, 1984.
Ramazanova, D. B. *Variativnost' Dialektnoy Leksiki Tatarskix Govorov Yugo-Zapadnoy Başkirii*, Kazan, 1984.
Rassadin, V. İ. *Mongolo-Buryatskie Zaimstvovaniya v Sibirskix Tyurkskix Yazıkax*, Moskova, 1980.
Raşimova, R. K. *Professiönal'naya Leksika Tatarskogo Yazıka, Otnosyaşçaya k Tkaçestvu, Odejde, Obuvi i Golovnim Uboram*, Kazan, 1975.
Raşimova, R. K. *Tatarskoy Otrasleyvoy Terminologii. Tatarskaya Leksika v Semantiko-Grammatičeskom Aspekte*, Kazan, 1988.
Raşmetullin, Ş. E. *Samauçitel' Tatarskogo Yazıka Russkim i Russkogo Yazıka Tataram*, Kazan, 1984.
Sadıkova, Z. R. *Govori Orenburgskix Tatar*, Kazan, 1985.
Safiullina, F. S. *Sintaksis Tatarskoy Razgovornoy Reçi*, Kazan, 1978.
Safiullina, F. S. *Razvitie Sintaksiçeskogo Stroya Tatarskogo Yazıka v Sovetskiy Period*, Kazan, 1990.
Safiullina, F. S. *Tatarskiy Yazık. Samouçitel*, Kazan, 1991.
Safiullina, F. S. *Tatarskiy Yazık v Dialogax*, Kazan, 1994.

- Safiullina, F. S.,
Yusupova, A. Ş.
Safiyullina, F. S.,
Galiullin, K. R.
Saliĥov, M.
Salimov, Ğ. Ğ. *İzuçаем Tatarskiy Yazık*, Kazan, 1991.
Russko-Tatarskiy Tematiçeskiy Slovar', Tatarskoe Knijnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1989.
Samouçitel' Tatarskogo Yazıka, Kazan, 1893.
Spektral'niy Analiz Tatarskix Glasnix, Kazan, 1975.
- Salimova, D. A. *Morfonologiçeskaya Sistema Sovremonnogo Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1986.
- Sarmanaeva, D. M. *Dialektnie Osobennosti Yazıka Sredneural'skix Tatar*, Kazan, 1959.
- Sattarov, G. F. *Etapi Razvitiya i Oçerednie Zadaçi Tatarskoy Onomastiki*, Kazan, 1970.
- Serebrennikov, B.A. *O Nekotorix Sledax Vliyaniya Finno-Ugorskogo Substrata v Yazıke Kazanskix Tatar*, Akademiya Nauk SSSR, Moskova, 1956.
- Serebryaninov, B.A. *Sistema Vremeni Tatarskogo Glagola*, Kazan, 1963.
- Sibagatov, R. G. *Osnovnie Priznaki Predlojeniya (na Materiale Tatarskogo Yazıka)*, İzdatel'stvo Baškirkogo Universiteta, Ufa, 1980.
- Sibagatov, R. G. *Teoriya Predikativnosti (na Materiale Tatarskogo Yazıka)*, Saratov, 1984.
- Sungatov, G. M. *Fonetiçeskaya Sistema Zabolotnogo Govora Tobolo-İrtışskogo Dialekta Sibirskix Tatar*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1991.
- Tomilov, N. A. *Tyurkskoe Naselenie Tobolo-İrtışskogo Mejdureç'ya*, Tomsk, 1981.
- Tomilov, N. A. *Etniçeskaya İstoriya Tyurkoyaziçnogo Nasele-niya Zapadno-Sibirskoy Ravnini v Kontse XVI-Naçale XX v.*, Omsk, 1981.
- Troyanskiy, İ. M. *Kratkaya Tatarskaya Grammatika*, S. Petersburg, 1814; Kazan, 1824; 1860.
- Troyanskiy, İ. M. *Slovar Tatarskogo Yazıka i Nekotorix Upotrebitel'nix v Nem Reçeniy Arab'skix i Persidskix I-II*, S. Peterburg, 1833-1835.

- Tumaşeva, D. G. *Tatarskie Dialekti Zapadnoy Sibiri (Tyumen)*, Kandidatlık Tezi, Moskova, 1952.
- Tumaşeva, D. G. *Nekotorie Foneticheskie Osobennosti Tyumenskogo Dialekta Tatarskogo Yazıka*, Tatknigoizdat, Kazan, 1955.
- Tumaşeva, D. G. *Osobennosti Glagolnix Form v Tobol'skom Govore Tatarskogo Yazıka: Vostochniy Dialekt*, Kazan, 1957.
- Tumaşeva, D. G. *O Nekotorix Sintaksiçeskix i Leksiçeskix Osobennostyax Tobol'skogo Govora*, Kazan, 1959.
- Tumaşeva, D. G. *Govor Zabolotnix Tatar*, Kazan, 1959.
- Tumaşeva, D. G. *Osobennosti Glagolnix Form v Tobol'skom Govore Tatarskogo Yazıka: Vostochniy Dialekt*, Kazan, 1957.
- Tumaşeva, D. G. *O Nekotorix Sintaksiçeskix i Leksiçeskix Osobennostyax Tobol'skogo Govora*, Kazan, 1959.
- Tumaşeva, D. G. *Yazık Zapadno-Sibirskix Tatar*, KGU, Kazan, 1961.
- Tumaşeva, D. G. *Yazık Sibirskix Tatar*, Kazan, 1968.
- Tumaşeva, D. G. *Dialekti Sibirskix Tatar v Otnoşenii k Tatarskomu i Drugim Tyurkskim Yazıkam*, Doktora Tezi, Moskova, 1969.
- Tumaşeva, D. G. *Dialekti Sibirskix Tatar: Opıt Sravnitel'nogo İssledovaniya*, Kazan, 1977.
- Tumaşeva, D. G. *Sovromenniy Tatarskiy Literaturniy Yazık*, Kazan, 1978.
- Tumaşeva, D. G. *Tatarskiy Glogal: Opıt Funktsial'no-Semantiçeskogo İssledovaniya Grammatiçeskix Kategoriy*, Kazan, 1986.
- Tumaşeva, D. G. *Tatarskiy Glagol: Opıt Funktsional'no-Semantiçeskogo İssledovaniya Grammatiçeskix Kategoriy*, Kazan, 1986.
- Tumaşeva, D. G. *Etniçeskie Gruppi Sibirskix Tatar po Yazıkovım i Fol'klornım Dannım*, Omsk, 1983.
- Ahmetova, F. V. *Rusko-Tatarskaya Azbuka*, Kazan, 1852.
- Vagapov G. A. *Samauçitel' Dilya Russkix po Tatarski i Dilya Tatar po Russki*, Kazan, 1864.

- Validi, Dcemal *Nareçie Karinskix i Glazovskix Tatar*, Kazan, 1930.
- Valitova, Y. A. *İnoyaziçnie Elementı v Poetiçeskix Proizvedeniyax G. Tukaya: Turetsko-Oguzskie Elementi i Arabskie Masdarı*, Moskova, 1966.
- Voskresenskiy, A. *Russko-Tatarskiy Slovar' s Predisloviem o Proiznoşenii i Etimologiçeskix İzmeneniyax Tatarskix Slov*, S. Peterburg, 1894.
- Yakupova, G. K. *İz Nablyudeniy Nad Govorami Tatarskix Sel, Raspolojennıx po Reke Zay*, Tatknigoizdat, Kazan, 1955.
- Yakupova, G. K. *Bibliografiya po Tatarskomu Yazıkoznaniyu (1778-1980)*, Tatarskoe Knijnnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1988.
- Yunus *Russko- Tatarskiy Slovar'*, Kazan, 1906.
- Yusupov, F. Y. *Nekotorie Morfologiçeskie Osobennosti İçkinskogo Govora Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1967.
- Yusupov, F. Y. *Tatarskie Govorı Yujnogo Urala i Zaural'ya (Çelyabinskoy i Kurganskoy Oblastey)*, Kandidatlık Tezi, Kazan, 1972.
- Yusupov, F. Y. *İzüçenie Tatarskogo Glagola*, Tatarskoe Knijnnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1985.
- Yusupov, F. Y. *Neliçnie Formı Glagola v Dialektax Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1985.
- Yusupov, R. A. *Leksiko-Frazeologiçeskie Sredstva Russkogo i Tatarskogo Yazıkov*, Tatarskoe Knijnnoe İzdatel'stvo, Kazan, 1980.
- Yusupova, A. M. *Rol' G. Kandaly v Razvitii Tatarskogo Literaturnogo Yazıka XIX Veka: Leksika i Frazeologiya*, Ufa, 1985.
- Zalyay, L. Z. *Sredniy Dialekt Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1954.
- Zekiev, M. Z. *Sintaksiçeskiy Stroy Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1963.
- Zekiev, M. Z. *Tatarskiy Yazık*, Moskova, 1966.
- Zekiev, M. Z. *Sovremenniy Tatarskiy Literaturniy Yazık*, Moskova, 1971.

- Zekiev, M. Z. *Obrazovaniya Yazıka Tatarskogo Naroda*, Kazan, 1977.
- Zekiev, M. Z. *Problemi Yazıka i Proisxojdenie Voljskix Tatar*, Kazan, 1986.
- Zekiev, M. Z. *Yazık "Kıssa-i Yusuf" Kul Gali i Etnoyazıkovaya Stuatısiya v Povoljskoy Bulgarii*, Kazan, 1987.

3.2.2. Rus Dili ile Yazılan Makaleler

- Abdrahmanov, M. A. "Osobnosti Razvitiya Slovarnogo Sostava Pri Dialektno-Yazıkovom Smeşenii (Na Materiale Nekotorix Grupp Leksiki Tyurkskogo Govora D. Euşta Tomskogo Rayona)", *Uçen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Nu: 18, Tomsk, 1959, s. 195-220.
- Abdrahmanov, M. A. "Materialı Po Slovaryu Tomsko-Tyurkskix Govorov", *Uçen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Nu: 21, Tomsk, 1964.
- Abdrahmanov, M. A. "Formı Vremeni v Tyurkskogo-Tomskix Dialektax", *Uçen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Tomsk, 1965, s. 76-89.
- Abdrahmanov, M. A.,
A.,
Gordeeva, O. İ. "Osobnosti Reçi Tomskoobskix Tatar na Russkom Yazıke V Sopostovlanii s İx Rodnim Yazıkom", *Uçen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Nu: 74, Tomsk, 1971, s. 181-188.
- Abdullin, İ. A. "Pervaya Publikatsiya Proizvedeniya V. İ. Lenina na Tatarskom Yazıke (1905)", *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 5-16.
- Abdullin, İ. A.,
Katanov, N. F. "İssledovatel' Tatarskogo Literaturnogo Yazıka", *Uçenie Zapiski Xakasskogo NİİYALİ*, Abakan, 1964.
- Abdullin, İ. A.,
Zekiev, M. Z. "Kayum Nasiri-Osnovopolojnik Tatarskogo Natsionalnogo Literaturnogo Yazıka", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 3, 1975.

- Ahatov, G. H. “O Vostoçnom Dialekte Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, 1958, s. 51-65.
- Ahatov, G. H. “Nekotorie Osobennosti Vostoçnogo Dialekta Tatarskogo Yazıka”, *Uçen. Zap. Tobol. Ped. İnstituta*, Kazan, 1958, s. 47-64.
- Ahatov, G. H., “Nekotorie Sledı Yazıka Orxono-Yeniseyskix Pamyatinkov v Dialekte Zapadnosibirskix Tatar”, *Soveçanie po Obşçim Voprosam Dialektologii i İstorii Yazıka: Tezısı Dokladov Soobşçenii*, Moskova, 1975, s. 35-36.
- Ahmarov, G. N. “O Yazıke i Narodnosti Mişarey”, *İzvestiya Obşçestva Arxelologii, İstorii i Etnografii pri Kazanskom Universitete*, Nu: 19, Kazan, 1903.
- Ahmet'yanov, R.G. “K Voprosu o Vzaimovliyanii Finno-Ugorskix I Tyurkskix Yazıkov Povolj'ya I Priural'ya”, *Tezısı Dokladov İtogovoy Nauçnoy Sessii İnstitut Yazıka Literaturı i İstorii Kazanskiy Filial Akademiyası Nauk SSSR za 1970 g.*, Kazan, 1971, s. 37-39.
- Ahmet'yanov, R.G. “Nekotorie Nazvaniya Loşadey v Tatarskom Yazıke”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, 1975, s. 69-76.
- Ahmet'yanov, R.G. “O Sootvestviyax Zvukov -r- i -l- (r' i l') v Zone Tatarsko-Çuvaşsko-Russkix Kontaktov”, *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiyası Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 69-76.
- Ahmet'yanov, R.G. “Nekotorie Variantı Dialektal'nıx Slov i Frazelogizmov v Sergaçskom Govore”, *Normativnost' i Variativnost' v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Ahmet'yanov, R.G. “Slova kuzı~qor u i Terminı İgrı v Al'çiki v Tatarskom i Russkom Yazıkax”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Kazan, 1988.

- Ahmet'yanov, R.G. "Ob Etimologičeskix İssledovaniyax po Yazı-kam Povolj'ya v Vengrii", *Starotatarskiy Literaturniy Yazık: İssledovaniya i Teksti*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Nauçnyy Tsentr İstitut Yazıka, Literaturı i İstorii İmya G. İbragimova, Kazan, 1991.
- Ahmetgaleeva, Y.S. "Neskolko Slov o Yazıke Kisekbaş Kitabı", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1970, s. 127-130.
- Ahunzyanov, E. M. "Russkie Kal'ki v Tatarskom Literaturnom Yazıke", *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya II*, Kazan, 1963, s. 38-66.
- Ahunzyanov, G. H. "Frazelogiya Kakrazdel Tatarskogo Yazıkoznaniya", *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, 1971, 76-86.
- Ahunzyanov, G. H. "Regulyarnoe Slovoobrazovanie Tatarskogo Yazıka-Regulyarnoobrazue-mie Prilagatel'nie Na -lı (V Aspekte Leksikografiçeskoy Normalizat-sii)", *Normativnost' i Variativnost' v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Aleeva, A. H. "Otrojenie Osobennostey Narodno-Razgovornoy Reçi v "İsmail-Aga Sayehetnamesi", *Analizı Tekstov po İstorii Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1978.
- Aleeva, A. H. "Spisiki "Möhemmed-Amin Seyehetnamesi" i Jivaya Narodnaya Reç' v ee Yazıkovoy Struktüre", *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Alişev, S. H. "Dokumenti Krest'yanskoy Voynı 1773-1775 gg. Na Tatarskom Yazıke", *Sovetskii Arxivı*, Nu: 5, 1973.
- Alişina, H. Ç. "Ya-za Trex'yaziçie: O Probleme Soxraneniya Yazıka Korennix Sibirskix Tatar", *Yañarış*, Nu:7, Kazan, 1990, s. 3.
- Amirov, G. S. "Sostsyanie i Zadaçi İzuçeniya Yazıka Tatarskix Pisateley", *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, 1971, s. 130-141.

- Arslanov, L. Ş. “Nekotorie Osobennosti Govora Mordva-Karataev”, *Tatar Tili hem Edebiyatı Mes’eleleri*, Kazan, 1965.
- Arslanov, L. Ş. “O Vliyaniı Nogayskogo Yazıka Na Tatarskie Govori Stavropol’skogo Kraya”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 5, Bakû, 1972.
- Arslanov, L. Ş. “K Voprosu Vozniknoveniya Gortanno-Smiçnoy Fonemi V Kasimovskom Govore Tatarskogo Yazıka”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu:6, Bakû, 1976.
- Arslanov, L. Ş. “Yazık Yurtovskix Tatar”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Kazan, 1976.
- Arslanov, L. Ş. “Zenzelinskiy Govor Tatarskogo Yazıka (Materialı k İzuçenyı Smeşannıx Govorov). Leksika, teksti i Perevodı”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 6, Kazan, 1988, s. 6-19.
- Arslanov, L. Ş., İsanbaev, N. İ. “K Voprosu o Mariyskix Zaimstvovaniyax v Tatarskom Yazıke”, *Sovetskoe Finno-Ugrovedenie*, Nu: 20, Tallinn, 1984, s. 104-114.
- Asılğaraev, Ş. N., Safıullina, F. S. “Nekotorie İtogi İzuçenyı Fonetiçeskogo Stroya Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, 1971, s. 19-31.
- Bayazitova, F. S. “Knigi na Kreşçeno-Tatarskom Yazıke XIX v. Kak Lingvistiçeskıy İstoçnik”, *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 58-63.
- Bayazitova, F. S. “Termini Kalendarnıx Obıçaeı i Narodnıx Verovaniy v Govore Kreşçenıx Tatar”, *Leksika i Stilistika Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1982.
- Bayazitova, F. S. “Leksiçeskie i Etnolingvistiçeskie Osobennosti Govorov Priçepetskix Tatar”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 6, Kazan, 1988, s. 43-67.
- Bayazitova, F. S. “K Etnolingvistiçeskoy Rekonstruksii Traditsionnıx Svadebnıx Obryadov (Svadebniçini)“ *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.

- Bayazitova, F. S., Burganova, N. B. “Novie Dannie O Govore Priçepetskix Tatar”, *İssledovaniya Po Leksike i Grammatike Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1986.
- Bayçura, U. Ş. “K İstorii İzüçeniya Fonetiki Kazansko-Tatarskogo Yazıka (Za Period 1917-1957 g.)”, *Uçenie Zapiski Kazanskogo Universiteta im V. İ. Ulyanova-Lenina*, 1959, s. 379-387.
- Bayramova, L. K. “Retrospektivniy Vzglyad na Perevodi Frazeologii Proezvedeniy V. İ. Lenina na Tatarskiy Yazık”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1986, s. 61-66.
- Bayramova, L. K. “Frazeologičeskie Polukal’ki v Tatarskom Yazıke”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Bessonov, A. G. “O Govorax Kazansko-Tatarskogo Nareçiya”, *Jurnal Ministerstva Prosveşçeniya*, sayı: 216, 1881.
- Beşirova, İ. B. “Na Putyax Demokratizatsii Literaturnogo Yazıka: Stilistiçeski Motivirovanie i Nemotivirovanie Variantı Leksiçeskix Edinits v Kontekste Proizvedeniy Fatixa Amirxana”, *Analizı Tekstov po İstorii Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1987.
- Beşirova, İ. B. “Na Putyax Demokratizatsii Literaturnogo Yazıka: Morfoloğičeskie Kategorii v Proizvedeniyax Fatiha Amirxana”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Beşirova, İ. B. “Ustoyçivie Obşçie Normı i İndividual’ne Osobennosti v Yazıke Tatarskoy Xudojestvennoy Prozi Naçala XX Veka”, *Formirovanie Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1989.
- Beşirova, İ. B. “Yazık Xudojestvennoy Prozi G. İsxaki”, *Yazık Utilitarnıx i Poetiçeskix Janrov Pamyatnikov Tatarskoy Pis’mennosti*, Kazan, 1990.
- Biryukoviç, R. M. “İmena Destviya v Tyurkskix Yazıkax Sredneaziatskogo Regiona: Opıt Areal’no-Tipoloğičes-kogo Sravitel’nogo İzüçeniya”, *Tyurkoloğičes-kie İssledovaniya*, Moskova, 1976.

- Bogoroditskiy, V.A. “Xarakteristika Zvukogo Sostava v Kazanskom Govore Povoljsko-Tatarskogo Yazıka v Sootnoşenii s Zvukovoyu Sistemoyu Obşçe Russkogo Yazıka”, *Bulletin de l’Academie (İmperiale) des Sciences de S. Petersbourg*, Nu: 13, 1919, s. 873-886.
- Bogoroditskiy, V.A. “O Kornevom Vokalizme i Ego İzmeneniyax Kazansko-Tatarskom Dialekte”, *Vestnik Nauçnogo Obşçestva Tatarovedeniya*, Nu: 8, 1928, s. 112-122.
- Burganova, N. B. “Osobnosti Govora Tatar Nagornoy Storoni TASSR”, *Materialı po Dialektologii*, Kazan, 1955.
- Burganova, N. B. “Govor Karinskix i Glazovskix Tatar”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962.
- Burganova, N. B. “Udmurtskie Zaimstvovaniya v Tatarskom Yazıke”, *Vsesoyuznaya Konferentsiya po Finno-Ugorskomu Yazıkoznaniyu (Tezisi k Dokladam i Nekotorie Doklady)*, İjevsk, 1967, s. 1-5.
- Burganova, N. B. “Dialektı Tatarskogo Yazıka i Pamyatniki Drevney Pis’mennosti”, *Voprosı Tatarskogo Yazıka i Literaturı*, Kazan, 1969.
- Burganova, N. B. “Gruppirovka Govorov Zakazan’ya po Morfoloğičeskim Yavleniyam”, *Tezisi Dokladov İtogo-voy Nauçnoy Sessii Institut Yazıka Literaturı i İstorii Kazanskiy Filial Akademiya Nauk SSSR za 1972 g.*, Kazan, 1973, s. 38-42.
- Burganova, N. B. “O Vremennix Formax Glagolov İz’yavitel’no-go Nakloneniya v Zakazanskix Govorax”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 3, Kazan, 1974.
- Burganova, N. B. “İz İstorii Formirovaniya Fonetičeskix Osobnostey Tatarskix Govorov Zakazan’ya”, *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 76-95.

- Burganova, N. B. “Sistema Glagolov Poemi Muxamed’yara “Töh-fei Merdan” (XVI Veka)”, *İssledovanie Drevnepis’mennix Pamyatnikov*, Kazan, 1980.
- Burganova, N. B. “Sisteme Narodnogo Prazdnika Djien u Kazanskix Tatar”, *İssledovaniya po İstoriçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1982.
- Burganova, N. B. “Latıf Zalyay i Tatarskoe Yazıkoznanie”, *İssledovaniya po Tatarskomu Yazıkoznaniyu*, 1984, s. 5-9.
- Burganova, N. B. “O Formirovanii Tatarskix Govorov Zakan’ya”, *K Formirovaniyu Yazıka Tatar Polj’ya i Priural’ya*, Kazan, 1985.
- Burganova N. B., Maĥmutova L. T. “K Voprosu ob İstorii Obrazovaniya i İzuçeniya Tatarskix Dialektov i Govorov”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962.
- Burnaşeva, S. A. “Vliyanie Russkogo Yazıka na Razvitie Slovarnogo Sostava Sovremonnogo Tatarskogo Literaturnogo Yazıka”, *İnstitut Yazıkoznaniya*, Nu: 8, 1955, s. 101-119.
- Burnaşeva, S. A. “Nekotorie Voprosı Leksiki Tatarskogo Yazıka”, *İssledovaniya Po Sravnitel’noy Grammatike Tyurkskix Yazıkov, Çast IV: Leksika*, Moskova, 1962.
- Çobanzade, B. “İtogi Unifikat’sii Alfavitov Tyurko-Tatarskix Narodov”, *Kul’tura I Pismennost’ Vostoka*, Nu: 3, (Bakû), 1928, s. 18-34.
- Dmitrieva, L. V. “Zametka po Yazıku Barabintsev”, *Voprosı Grammatiki i İstorii Vostoçnix Yazıkov*, Moskova, 1958.
- Dmitrieva, L. V. “K Etimologii Nekotorıx Nazvaniy Rasteniy v Tyurkskix Yazıkax”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 6, 1973, s. 40-43.
- Dmitrieva, L. V. “Yazık Barabinskix Tatar i Altayskaya Yazıkovaya Obşçnost’: Na Materialax Nazvaniy Rasteniy”, *Proisxojenje Aborigenov Sibiri i ix Yazıkov*, Tomsk, 1973, s. 116-118.

- Dul'zon, A. P. "Drevnie Smeni Naradov na Territorii Tomskoy Oblasti po Dannim Toponimiki", *Učen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Nu: 6, Tomsk, 1950, s. 175-187.
- Dul'zon, A. P. "Dialektı Tatar-Aborigenov Tomi", *Učen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Nu: 15, Tomsk, 1956, s. 373.
- Dul'zon, A. P. "Çulımsko-Tyurkskiy Yazık", *Yazıki Narodov SSSR*, Nu: 2, Moskova, 1966, s. 446-466.
- Dul'zon, A. P. "Etniçeskie Differentisiruyuşçie Toponimı Sibiri i Dal'nego Vostoka", *Yazıki i Toponomiya Sibiri*, Tomsk, 1970.
- Dul'zon, A. P. "Etnolingvistiçeskaya Differentiatsiya Tyurkov Sibiri", *Struktura i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Moskova, 1971.
- Dul'zon, A. P. "Dialektı i Govorı Tyurkov Çulıma", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, 1973, s. 16-29.
- Faseev, F. S. "Kratkiy Grammatiçeskiy Spravoçnik Tatarskaya Yazıka", *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Moskova, 1966.
- Faseev, F. S. "Grammatiçeskiy Oçerk Tatarskogo Yazıka", *Tatarsko-Russkiy Slovar'*, Moskova, 1966.
- Fattaħov, F. Ş. "Na Kakom Yazıke Govorili Alanı?", *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Filippov, L. K. "O Rabote N. G. Çerņişevskogo "ob" Yasnenie Tatarskix İmen Sel i Dereve Saratovskoy Gubernii", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 3, 1988, s. 104-109.
- Gadjieva, N. Z. "Gluxoe Naçalo Slova v Tyurkskom Prayazıke", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1973.
- Ganiev, F. A. "Vidovaya Karakteristika Glagolov Tatarskogo Yazıke", *Problema Glagolnogo Vida v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1963.
- Ganiev, F. A. "K Voprosu o Slojnix Slovax v Sovremennom Tatarskom Yazıke. Voprosı Leksikologii i Leksikografii", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1976, s. 31-37.

- Ganiev, F. A. “Sposobı i Tipı Obrazovaniya Slojnix Slov v Sovremennom Tatarskom Yazıke”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, 1983, s. 48-59.
- Garipova, F. G. “Finno-Ugorskiy Plast v Gidronimii Zakazan’ya Tatarskoy ASSR”, *Materialı IV Konferentsii Molodıx Nauçnix Rabotnikov İstitut Yazıka Literaturı i İstorii Kazanskiy Filial Akademiya Nauk SSSR*, Kazan, 1976, s. 128-130.
- Garipova, F. G. “Etnolingvistiçeskie Plasti v Gidronimii Zakazan’-ya”, *İstoçnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 50-58.
- Garipova, F. G. “Nekotorie Paralleli v Toponimii Srednego Povolj’ya”, *Normativnost’ i Variativnost’ v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Garipova, F. G. “Strukturne Tipı Gidronimov”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Garipova, F. G. “İzüçenie Toponimii Tatarskoy SSR v Svete Perestroyki Obşçestvennoy Jizni”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Garipova, F. G. “Svyaz’ Toponimov Tatarstana s Tatarskim Literaturnım Yazıkom”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzüçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Grigor’eva, S. V. “Slovar’ k Xrestomatii İbragima Xal’fina (Naçalo XIX v.)”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Grigor’eva, S. V. “Morfologiçeskie Normı Tatarskogo Literaturnogo Yazıka XVIII Veka” (Po Lingvistiçeskım Trudam İ. Xalfina)”, *Yazık Utilitarnıx i Poețiçeskix Janrov Pamyatnikov Tatarskoy Pismennosti*, Kazan, 1990.
- Hattori, S. ”O Formirovanii Tatarskogo i Çuvaşskogo Yazıkov”, *Voprosı Yazıkoznaniya*, Nu: 3, 1980, s. 86-94.

- Ҳакимзыанов, F. S. “O Yazıke Mejetniçeskogo Obşçeniya v Voljskoy Bulgarii”, *K Formirovaniyu Yazıka Tatar Povolj’ya i Priural’ya*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Nauçnyy Tsetr İstitut Yazıka, Literaturı i İstorii İmya G. İbragimova, Kazan, 1985.
- Ҳакимзыанов, F. S. “Variantı Realizatsii Povoljskogo Literaturnogo Yazıka”, *Starotatarskiy Literaturniy Yazık: İssledovaniya i Teksti*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Nauçnyy Tsetr İstitut Yazıka, Literaturı i İstorii İmya G. İbragimova, Kazan, 1991, s. 28-36.
- Ҳakov, V. Ҳ. “O Metodax i İstoçnikax Sostavleniya İstoriy Tyurkskix Literaturnıx Yazıkov (Na Materiale İstorii Tatarskogo Literaturnogo Yazıka)”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 3, 1988.
- Ҳakov, V. Ҳ. “Funksional’no-Stilistiçeskoe Obosoblenie i Razvitie Norm Tatarskogo Literaturnogo Yazıka XV-XVI Veka”, *Formirovanie Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1989.
- Ҳakov, V. Ҳ. “Rol’ Glossariy v Razvitii Leksiçeskix Norm Drevne i Starotatarskogo Literaturnogo Yazıka”, *Yazık Utilitarnıx i Poetiçeskix Janrov Pamyatnikov Tatarskoy Pis’mennosti*, Kazan, 1990.
- Ҳangildin V. N. “Tatarskaya Grammatika Kayuma Nasirova Enmuzeç”, *Voprosı Yazıkoznaniya*, Nu: 4, 1956, s. 99-103.
- Ҳayrutdinova, T.Ҳ. “Govor Zlatoustovskix Tatar”, *İssledovaniya po İstoriçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1979, s. 44-72.
- Ҳayrutdinova, T.Ҳ. “Obryadovoya Leksika v Govore Zlatoustovskix Tatar”, *İssledovaniya Po Tatarskomu Yazıkoznaniyu*, Kazan, 1984.
- Ҳayrutdinova, T.Ҳ. “Birskiyy Govor Srednego Dialekta Tatarskogo Yazıka”, *İssledovaniya po storiçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1985.

- Hayrutdinova, T.Ĥ. “Nazvaniya Produktov Pitaniya v Tatarskix Govorax”, *Normativnost’ i Variativnost’ v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Hayrutdinova, T.Ĥ. “Nekotorie Nazvaniya Muçnıx İzdeliy v Govorax Tatarskogo Yazıka”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 6, Kazan, 1988, s. 83-97.
- Hayrutdinova, T.Ĥ. “Nazvaniya Pişçi v Pamyatnikax Starotatarskoy Pis’mennosti”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Ĥisamova, F. M. “Tataroyazıçnie Gramotı XVII-XVIII vv.”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Ĥisamova, F. M. “Yazık Delovoy Pis’mennosti i Ego Mesto v Funktsional’noy Paradig-me Tatarskogo Yazıka XVII-XVIII Vekov”, *Starotatarskiy Literaturnıy Yazık: İssledovaniya i Teksti*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Nauçnıy Tsetr İstitut Yazıka, Literaturı i İstorii İmya G. İbragimova, Kazan, 1991.
- Ĥisamova, F. M. “Yazık Tataroyazıçnıx Diplomatıçeskix Aktov, Otrajayuşçıx Russko-İranskie Otnoşeniya”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- İşhakov, F. G. “Zakonı Slovesnogo Udareniya v Tatarskom Yazıke”, *İssledovaniya po Sravnitel’noy Grammatike Tyurkskix Yazıkov*, Moskova, 1955, s. 329-332.
- İşhakov, F. G. “Ob Otdelnıx Fonemax Tatarskogo Yazıka”, *İssledovaniya po Sravnitel’noy Grammatike Tyurkskix Yazıkov I (Fonetika)*, Moskova, 1955, s. 217-248.
- İşhakova, Ĥ. P. “Glagolı Alū “Brat” i Birū “Davat” v Tatarskom Yazıke”, *Semantiçes-koe i Formal’noe Var’irovanie*, Nauka, Moskova, 1979, s. 148-171.

- İshakova, S. M. “Uzbekskiy Element v Yazıke Sibirskix Tatar”, *Uçen. Zap. Kazan. Ped. İnstituta*, Kazan, 1970.
- İshakova, S. M. “Drevnetyurkskie Elementı v Narodno-Razgovornom Yazıke Zapadno-sibirskix Tatar”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 6, 1973, s. 36-39.
- İshakova, S. M. “K Voprosu o Vzaimootnoşenii Yazıka Tatar-Aborigenov Sibiri i Kazanskix Tatar”, *İstorii Sibiri*, Tomsk, 1975, s. 220-222.
- İshakova, S. M. “Yazıkovie Kontaktı Zapadnosibirskix Tatar s Altayskimi Plemenami”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 5, 1975, s. 33-38.
- İshakova, S. M. “O Nekotorıx Greçeskix i Latinskix Zaimstvovaniyax v Tyurkskix Yazıkax”, *Uçen. Zap. Kazanskogo Ped. İnstituta*, Kazan, 1976, s. 3-7.
- İshakova, S. M. “Rol’ Tadjikskogo Komponenta v Formirovanii Yazıka Tatar-Aborigenov Sibiri i ix Yazıkov”, *Materialı Vsesoyuznoy Konferentsii 3 İyuna 1976 Goroda Tomsk*, Tomsk, 1976, s. 54-57.
- İshakova, S. M. “Codex Cumanikus i Yazık Sibirskix Tatar”, *Etnogenez i Etniçeskaya İstoriya Tyurkskix Narodov Sibiri i Sopredel’nix Territoriy*, Omsk, 1983, s. 3-12.
- İshakova, S. M. “Arabizmi i Farsizmi v Yazıke Sibirskix Tatar i Puti ix Pronikoveniya”, *Yazıkoznanie: Tezisi Dokladov i Soobşçenii*, Taşkent, 1980, s. 260-261.
- İshakova, S. M. “Malen’kaya “Fleyta” v Bol’şom Orkestre: O Prepodavanii Tatarskogo Yazıka v Şkolax Tyumeni”, *Yañarış*, Nu: 3, 1990, 3.
- İshakova, S. M., Valeev, F. T. “Tadjikskiy Komponent v Narodno-Razgovornom Yazıke Zapadnosibirskix Tatar”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1978, s. 31-39.
- İshakova, Z. A. “Yazıkovaya Komponentnost’ v Usloviyax Tatarsko-Russkogo Dvuyazıçıya (Na Materiale Analiza Anketnix Dannıx Raboçix-Tatar G. Kazani)”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.

- Kurbatov, H. R. “Yazıkovie Osobennosti Pri Atributsii Literaturnıx Pamyatnikov (Progressivnaya Asimilyatsiya v Tatarskom i Uzbekskom Yazı-kax)”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Kurbatov, H. R. “Nekotorie İtogi i Dal’neyşie Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatars-kogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Latıfov, F. R. “Real’nego Pratyurkskogo Yazıka Metodom Pekfos”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatars-kogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Levitskaya, L. S. “Novoe v Tatarskoy Dialektologii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu:2, 1979, s. 60-62.
- Maǵmudov, H. “Tatarskie Paraleli Kumanskix Zagadok”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 3, 1971, s. 87-96.
- Maǵmutova, L. T. “Fonetiçeskie Osobennosti Kasimovskogo Govora Tatarskogo Yazıka”, *Materialı po Dialektologii*, Kazan, 1955.
- Maǵmutova, L. T. “O Tatarskix Govorax Severo-Zapadnıx Rayonov Başkirskoy ASSR”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962, s. 60-61.
- Maǵmutova, L. T. “Osnovnie Xarakternie Çertı Mişarskix Govorov na Territorii Penzenskoy Oblasti”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962.
- Maǵmutova, L. T. “Nekotorie Nablyudeniya Nad Leksikoy Kasimovskogo Govora Tatarskogo Yazıka”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962.
- Maǵmutova, L. T. “Kratkie Zametki o Xvalınskom Govore Mişarskogo Dialekta Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, Bakû, 1966.
- Maǵmutova, L. T. “Sovremenniy Tatarskiy Literaturnıy Yazık i Dialekti”, *Voprosı Tatarskogo Yazıka i Literaturı*, Kazan, 1969.
- Maǵmutova, L. T. “Nekotorie İtogi I Problemi İssledovaniya Tatarskix Dialektov”, *Razvitie Filologiçeskix I İstoriçeskix Nauk v Tatarii*, Kazan, 1969, s.29-36.

- Maǧmutova, L. T. “Mişarskiy Dialekt Tatarskogo Yazıka”, *Opıt İssledovaniya Tyurkskix Dialektov*, Nauka, Moskova, 1973.
- Maǧmutova, L. T. “Bastanskiy Govor Tatarskogo Yazıka”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Kazan, 1974.
- Maǧmutova, L. T. “Formı Proşedşego Vremeni v Mişarskom Dialekte Tatarskogo Yazıka”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 3, 1976.
- Maǧmutova, L. T. “Nekotorie Nablyudeniya Nad Leksikoy Mişarskix Govorov”, *Voprosı Leksikologii i Leksikografii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1976, s. 152-159.
- Maǧmutova, L. T. “O Xaraktere i Nekotorıx Tipax Russkix Zaimstvovaniy v Mişarskom Dialekte Tatarskogo Yazıka”, *İstočnikovedenie i İstoriya Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1978, s. 95-107.
- Maǧmutova, L. T. “Opıt İssledovaniya Tyurkskix Dialektov v Sravnitel’nom Osveşenii”, *Mişarskiy Dialekt Tatarskogo Yazıka*, Moskova, 1978.
- Maǧmutova, L. T. “Nekotorie Materialı po Leksike Mişarskogo Dialekta Tatarskogo Yazıka”, *İssledovaniya Po İstoriçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1979.
- Maǧmutova, L. T. “Tatarskiy Yazık v Ego Otnoşenii k Drevnepis’mennomu Pamyatniku Codex Cumanicus po Dannım Leksiki (Kratkiy Analiz i Priloženie)”, *İssledovaniya po İstoriçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1982.
- Maǧmutova, L. T. “O Nekotorıx Tatarsko-Kumanskix Parellel-yax”, *İssledovaniya po İstoriçeskoy Dialektologii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1985.
- Maksimov, N. V. “Pravopisanie Kal’kirovannıx Slov v Tatarskom Yazıke”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Mannapova, A. H. “Glagol’naya Sistema Delovıx Dokumentov XVII Veka”, *İstoriko-Lingvistiçeskiy Analiz Staropis’mennıx Pamyatnikov*, Kazan, 1983.

- Mel'nikov, G. P. "Geometriçeskie Metodi Vokalizma i Priçini Pereboya Başkirskogo-Tatarskix Glasnix", *Problemi Lingvistiçeskogo Analiza*, Moskova, 1966.
- Minnullin, F. "Slojnıe Glagolı Kak Ob'ekt Leksikografii v Slobaryax Tatarskogo Yazıka", *Funksional'noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Muhametdinova, R. "K Voprosu o Semantiçeskom Sposobe Slovo-obrazovaniya (Na Materiale Angliyskogo, Russkogo i Tatarskogo Yazıkov)" *Funksional'noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Muhametrahimova, R. "Yazık Poemı G. Utız-İmyani Muximmat Az-Zaman", *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Nadjip, E. N. "O Srednevekovıx Literaturnıx Traditsiyax i Smeşannıx Pis'mennıx Tyurkskix Yazıkax", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1970.
- Nasipov, İ. S. "Drevnetyurkskiy Leksiçeskiy Plast Dialektov Tatarskogo Yazıka", *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Nig'metullof, M.M. "K Voprosu ob Oguzskix Elementax v Tatarskom Obşçenaradnom Yazıke", *Formirovanie i Funksionirovanie Tatarskogo Yazıke: Mejvuzovskiy Sbornik Nauçnıx Trudov*, Kazanskiy Gosudarstvennyy Pedagogiçeskiy İstitut, Akademiya Nauk SSSR Başkirskiy Filial, Kazan, 1986, s. 52-61.
- Nig'metullof, M.M. "Oguzskie Elementı v Dialektax Tatarskogo Yazıka", *Problemi Dialektologii i Lingvogeografii Tyurkskix Yazıkov*, Ufa, 1986, s. 89-94.
- Nig'metullof, M.M. "Traditsionnıe Glagol'ne Formı v Tatarskom Literaturnom Yazıke XVI-XIX Vekov", *Starotatarskiy Literaturnıy Yazık: İssledovaniya i Teksti*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Nauçnıy Tsetr İstitut Yazıka, Literaturı i İstorii İmya G. İbragimova, Kazan, 1991.

- Raĥimova, R. K. “K İzuçeniü Tatarskoy Professional’noy Leksiki”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1980, s. 90-99.
- Raĥimova, R. K. “İz Drevnetyurkskogo Plasta Kojevennoy Leksiki Tatarskogo Yazıka”, *İssledovaniya Po Leksike i Grammatike Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1986.
- Raĥimova, R. K. “Nablyudeniya Nad Peredaçey i Perevodom Nekotorix Terminov v Tolkovom i Dvuyaziçnıx Slovaryax Tatarskogo Yazıka”, *Dvuyaziçie: Tipologiya i Funktsionirovanie*, Kazan, 1990.
- Raĥimova, R. K. “Obşcestvenno-Politiçeskie Terminı v Publitsistike v Period Perestroyki i Razvitie Terminologii Tatarskogo Yazıka za Poslednie Dva Desyatiletiya”, *Funktsional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Ramazanova, D. B. “Fonetiçeskie Osobennosti Govora Argızskix Tatar”, *Voprosı Tatarskogo Yazıka i Literaturı*, Nu: 4, Kazan, 1969.
- Ramazanova, D. B. “Grammatiçeskie Osobennosti Govora Permskix Tatar”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 3, Kazan, 1974.
- Ramazanova, D. B. “O Vzaimovliyanii Govorov Blizkorodstvennıx Yazıkov na semejnoy Territorii (Po Materialam Belebeevskogo Podgovora)”, *İssledovaniya Po Dialektologii i İstorii Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1982.
- Ramazanova, D. B. “K İstorii Formirovaniya Govora Permskix Tatar”, *Permskie Tatarı*, Kazan, 1983.
- Ramazanova, D. B. “Nekotorie Materialı Po Obryadovoy Leksike Govora Permskix Tatar”, *İssledovaniya Po Tatarskomu Yazıkoznaniyu*, Kazan, 1984.
- Ramazanova, D.B., Muĥamadiev, M.G. “K Voprosu O Variantnosti v Tatarskom Yazıke”, *Normativnost’ i Variativnost’ v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.

- Ramazanova, D. B. “Obşçie Osobennosti Govora Permskix Tatar so Starotatarskim Literaturnım Yazıkom”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Akademiya Nauk SSSR Kazanskiy Filial, Kazan, 1988, s. 88-98.
- Ramazanova, D. B. “Tepeeveskiy Govor Tatarskogo Yazıka”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Kazan, 1988.
- Ramazanova, D. B. “K Voprosu o Roli Povoljko-Tyurkskogo Komponenta v Formirovanii Priural’skix Govorov Srednego Dialekta Tatarskogo Yazıka”, *Priural’skie Tatarı*, Kazan, 1990.
- Ramazanova, D. B. “Termini Rodstva-Kak Zamknutaya Leksiko-Semantiçeskaya Gruppa v Usloviyax Yazıkovıx Kontaktov”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Ramazanova, D. B. “Forma “-dı ise” v Starotatarskom Literaturnom Yazıke i v Dialektax Tatarskogo Yazıka”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Sadıkova, A. G. “Nekotorie Aspektı Bilingvistiçeskix İssledovaniy na Urovne Slovoslojeniya”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Sadıkova, Z. R. “Obryadovaya Leksika v Govorax Orenburgskix Tatar”, *Normativnost’ i Variativnost’ v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Sadıkova, Z. R. “Nekotorie Nazvaniya Domaşnix Jivotnix v Dialektax Tatarskogo Yazıka”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 6, 1988.
- Safiullina, F. S. “Yavlenie Partsellyatsii v Sovremennom Tatarskom Yazıke”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1974, s. 3-9.
- Safiullina, F. S. “Sintaksiçeskie Osobennosti Poem Muxamed’yara (XVI Veka)”, *İssledovaniya po Tatarskomu Yazıku*, Kazan, 1977.

- Safiullina, F. S. "O Segmentatsii v Tatarskom Literaturnom Yazıke", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1977, s. 81-87.
- Safiullina, F. S. "Razvitie Sintaksisa Tatarskogo Literaturnogo Yazıka v Sovetskuyu Epoxu", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1986, s. 79-90.
- Sagdeeva, F. K. "Nekotorie Nablyudeniya Nad Leksikoy Sovremennoy Rodnoy Reçi Tatar", *Funksional'noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Sagitov, M. A. "Razvitie Tatarskoy Terminologii", *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, Kazan, 1971, s. 52-66.
- Saidov, Z. Z. "Rol' Russkogo Yazıka v Razvıtii Fonetıçeskoy Sistemı Sovremennogo Tatarskogo Literaturnogo Yazıka", *Problemy Dialektologii i Lingvogeografii Tyurkskix Yazıkov*, Akademiya Nauk SSSR Başkirskiy Filial, Ufa, 1986, s. 92-103.
- Saliĥova, D. A. "Ob Odnom Morfologıçeskom Yavlenii v Tatarskom Yazıke", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 5, 1986, s. 50-60.
- Salimov, Ĥ. Ĥ. "Vokalizm Barabinskogo Dialekta Tatarskogo Yazıka: Eksperimental'noe Fonetıçeskoe Nablyudenie", *İssledovaniya Zvukovıx Sistem Yazıkov Sibiri*, Novosibirsk, 1984, s. 17-22.
- Salimov, Ĥ. Ĥ. "Akkomadatsiya Glasnix v Tatarskom Yazıke", *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 4, 1984, s. 60-67.
- Salimov, Ĥ. Ĥ. "Nekotorie Eksperimental'nie Danne o Vokalizme Sibirsko-Tatarskix Dialektov", *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 6, 1988, s. 68-82.
- Salimova, D. A. "Normativnost' i Variativnost' Morfonologıçeskix Yavleniy v Tatarskom Yazıke", *Normativnost' i Variativnost' v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Salimova, D. A. "Morfonologıçeskie Çeredovaniya I İx Modeli Pri Slovoobrazovanii v Russkom i Tatarskom Yazıka", *Funksional'noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.

- Sattarov, G. F. “Sopostavitel’nyy Analiz Zvukovogo Sostava Tatarskogo literaturnogo yazıka i dialektov”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, KGU, Kazan, 1965.
- Sattarov, G. F. “K Voprosu o Lingvistiçeskom İzuçenii Tatarskoy Toponimiki”, *Voprosı Metodologii i Metodiki Lingvistiçeskix İssledovaniy*, Ufa, 1966.
- Sattarov, G. F. “Toponomiya Kraya I Nekotorie Voprosı Etnogeneza Kazanskix Tatar”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, Nu: 3, Kazan, 1969, s. 162-196.
- Sattarov, G. F. “Tatarskaya Onomastika za 50 Let”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoz-naniya*, Kazan, 1971.
- Sattarov, G. F. “Otçestva i Kategoriya Vejlivosti-Poxtitel’nosti v Sovremennoy Tatarskoy Antroponimii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1975, s. 80-86.
- Sattarov, G. F. “Etnonimı v Toponimı i Antroponimii Tatarii”, *İssledovaniya po Tatarskomu Yazıku*, Kazan, 1977.
- Sattarov, G. F. “Nazvaniya Naselennıx Punktov Tatarii, Proizvodnieot Drevnix Tyurko-Tatarskix Linçnix İmen”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, 1979, s. 37-47.
- Sattarov, G. F. “Etnotoponimı Tatarii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1980, s. 32-49.
- Sattarov, G. F. “Etnolingvistiçeskie Plasti Tatarskogo İmen-nika”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 3, 1982, s. 23-29.
- Sattarov, G. F. “Oykonomiçeskie Termini so Znaçeniem “Gorod” i “Selo” v İstorii Tatarskogo Yazıka i Toponomii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 1, 1988, s. 47-58.
- Sattarov, G. F., Mazitova, F. L. “Stanovlenie i Razvitie Familiy v Tatarskoy Antroponimii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 5, 1986, s. 22-31.
- Skvorcova, A. Ş. “Toponomiya Kazani v İstoriçeskom Aspekte”, *Formirovanie i Funktsionirovanie Tatarskogo Yazıka: Mejevuzovskiy Sbornik Nauçnix Tru-dov*, Kazanskiy Gosudarstvenniy Pedagogiçes-kiy İnstitut, Kazan, 1986, s. 125-133.

- Subaeva, R. H. “O Nazvaniyax Rek I Ozer Srednogo Povolj’ya”, *Seriya Energetiki I Vodnogs Xoz-yaystva*, Nu: 3, İzvestiya Kazanskiy Filial Akademiya Nauk SSSR, Kazan, 1961, s. 299-307.
- Subaeva, R. H. “O Nesovpadenii Obema Znaçeniy Slov v Russkom-Tatarskom Yazıkax”, *Tyurkologiya Leksikologiya i Leksikografiya*, 1971, s. 276-281.
- Şakirova, R. F. “Osobnosti Govora Tatar Krasnooktyabr’skogo Rayona Gor’kovskoy Oblasti”, Sbornik Statey Akademiku B. A. Gordlevskomu k Ego Semidesyatipyatiletyu, Akademiya Nauk SSSR, Moskova, 1953.
- Şakirova, R. F. “Fonetiçeskie Osobnosti Govora Tatar Krasnooktyabr’skogo Rayona Gor’kovskoy Oblasti”, *Materialı po Dialektologii*, Kazan, 1955, s. 89-90.
- Şamarova, G. B. “Grafo-Fonetiçeskie Osobnosti Yazıka Dastana Axmeta Urazaeva-Kurmaşı Tahir ile Zöhre Kıyssası”, *Yazık Utilitarnıx i Poetiçeskix Janrov Pamyatnikov Tatarskoy Pis’mennosti*, Kazan, 1990.
- Şamsutdinova, R.R. “Upotreblenie Zaimstvovannıx Komponentov v Sostave Terminov Suşçestvitel’nıx”, *Normativnost’ i Variativnost’ v Tatarskom Yazıke*, Kazan, 1987.
- Şaraf, Galimcan “Sonornaya Dlitel’nost’ Tatarskix Glasnıx” (Tatar Dili’ndeki Ünlülerin Sonor Süresi), *Vestnik Nauçnogo Obşçestva Tatarovedeniya*, Nu: 8, Kazan, 1928.
- Şarıpova, N. H. “İspol’zovanie Yazıkov v Tatarskoy Sem’e v Usloviyax Goroda”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Tamboveev, Y. A. “Nekotorie Finostatistiçeskie Xarakteristiki Yazıka Barabinskix Tatar”, *Fonetika i Grammatika Yazıkov Sibiri*, Novosibirsk, 1988.

- Tomilov, N.A. “Lingvistiçeskaya Klassifikatsiya i Etniçeskaya Differentsiatsia Tyurkoyazıçnogo Naseleniya Zapadno-Sibirskoy Ravnini”, *Arealnie İssledovaniya v Yazıkoznanii i Etnografii: Yazık i Etnos*, Leningrad, 1983, s. 139-147.
- Tuğuşeva, L. Y. “O Konstruktivnix Osobnostyax Opredelitel’nix Slovososetaniy v Tatarskom Yazıke”, *Voprosı Grammatiki*, 1960, s. 194-203.
- Tumaşeva, D. G. “Tervizskiy Govor Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, Bakû, 1960.
- Tumaşeva, D. G. “Vostoçnyy Dialekt Tatarskogo Yazıka i ego Otnoşenie Tatarskomu Literaturnomu Yazıku i Drugim Dialektam”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, Kazan, 1960.
- Tumaşeva, D. G. “Perifrastiçeskiy Formı Tatarskogo Glagola”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, Kazan, 1965.
- Tumaşeva, D. G. “Problema İzuçeniya Dialekta Smeşannogo Tipa na Materiale Yazıka Zapadnosibirskix Tatar”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, Frunze, 1968.
- Tumaşeva, D. G. “K Voprosu o Sootnoşenii Yazıka i Dialekta”, *Voprosı Tyurkologii*, Kazan, 1970.
- Tumaşeva, D. G. “K Voprosu o Tipax Dialektnix Leksiçeskix Razliniy”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 6, Bakû, 1973, s. 67-72.
- Tumaşeva, D. G. “Etnolingvistiçeskaya Klassifikatsiya Sibirsko-Tatarskix Dialektov”, *Tatar TİL BİLİMİ Mes’eleleri*, Kazan, 1972.
- Tumaşeva, D. G. “O Primenenii Lingvistiçeskix i Sotsial’nix Kriteriev Dialektnogo Çleneniya na Materiale Tyurkskix Yazıkov, v Çastnosti Yazıka Sibirskix Tatar”, *Soveşçanie po Obşçim Voprosam Dialektologii i İstorii Yazıka: Tezısı Dokladov i Soobşçenii*, Moskova, 1973.

- Tumaşeva, D. G. “Dialektı Sibirskix Tatar i Areal’naya Lingvistika” *Sovetskaya Tyurkologiya i Razvitie Tyurkskix Yazıkov SSSR: Tezısı Dokladov Vsesoyuznoy Tyurkologičeskoj Konferentsii*, Alma-Ata, 1976.
- Tumaşeva, D. G. “Formirovanie Vokalizma Zapadnosibirskix Tatarskix Dialektov”, *İssledovaniya Zvukovıx Sistem Yazıkov Sibiri*, Novosibirsk, 1984, s. 11-17.
- Tumaşeva, D. G. “Etniçeskie Svyazi Zapadnosibirskix Tatar: Po Materialam Toponimii i Antroponimii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, 1987.
- Tumaşeva, D. G. “Rol’ Yazıkovogo Vzaimodeystviya v Formirovanii Dialektov Zapadnosibirskix Tatar”, *Problemi Filologii Zapadnoy Sibiri i Urala: Tezısı Dokladov Tyumen’ Obl. Konf.*, Tyumen’, 1986.
- Tumaşeva, D. G. “Etniçeskie Svyazi Zapadnosibirskix Tatar: po Materialam Toponimii i Antroponimii”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, Bakû, 1987, s. 38-51.
- Tumaşeva, D. G., Aşmetova, F. V. “Etniçeskie Gruppi Sibirskix Tatar po Yazıkovim i Fol’klornım Dannım”, *Etnogenez i Etniçeskaya İstoriya Tyurkskix Narodov Sibiri i Sopredel’nıx Territoriy*, Omsk, 1983, s. 12-25.
- Tumaşeva, D. G., Hisamova F. M. “Starotatarskaya Delovaya Pis’mennost’ i İstoriçeskaya Dialektologiya”, *Problemi Dialektologii i Lingvistiçeskoj Geografii Tyurkskix Yazıkov*, Ufa, 1986.
- Uraev, R. A. “Govor Çulımskix Tyurkov D. Eji”, *Uçen. Zap. Tom. Ped. İnstituta*, Tomsk, 1955, s. 345-368.
- Vafına, E. H. “Poetiçeskiy Yazık Muxammed’yara i Tatarskaya Dialektnaya Leksika”, *K Formirovanıju Yazıka Tatar Povolj’ya i Priural’ya*, Kazan, 1985.
- Vafına, E. H. “Fonetiçeskaya i Morfoloğičeskaya Variativnost’ v Poemax Muxammed’yara (XVI Veka)”, *Analızı Tekstov po İstorii Tatarskogo Literatur-nogo Yazıka*, Kazan, 1987.

- Validov, J. “O Dialektax Kazansko-Tatarskogo, *Vestnik Nauçnogo Obşçestva Tatarovedeniya*, Nu: 6, Kazan, 1927.
- Valiullina, Z. M. “K İstorii İzüçeniya Çastey Reçi v Tatarskom Yazıkoznanii”, *Voprosı Tyurkskogo Yazıkoznaniya*, Kazan, 1976, s. 48-69.
- Valeev, B. F. “O Toponimii Sibirskix Tatar: Po Materialam Omskoy i Tyumenskoy Oblastey”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 2, 1958, s. 50-58.
- Valeev, F. T. “K Voprosu o Terminax Rodstva i Svoystva Tarskix, Tobol’skix i Tyumenskix Tatar: Po Dannım Polevıx Etnografiçeskix Materialov”, *Problemy Proisxojdeniya i Etniçeskoy İstorii Tyurkskix Narodov Sibiri*, Tomsk, 1987, s. 107-112.
- Valeev, F. T, İshakova, S. M. “Tyurkskie Zaimstvovaniya v Russkoy Toponimii Zapadnoy Sibiri”, *Voprosı Tyurkskogo Yazıkoznaniya*, Kazan, 1976, s. 118-128.
- Valeev, F. T, İshakova, S. M. “K “Natsional’no-Yazıkovoy Probleme Sibirskix Tatar v Sovremennıx Usloviyax”, *Tobolskaya Pravda*, 19 Haziran, 1990.
- Yakupova, G. K. “Nekotorie Morfologiçeskie Osobennosti Govora Tatar Kuybişevskoy Oblasti”, *Materialı po Tatarskoy Dialektologii*, Nu: 2, Kazan, 1962.
- Yusupov, F. Y. “İz İstorii Razvitiya Neliçnıx i Liçnıx Form Glagola v Dialektax Tatarskogo Yazıka”, *Formirovanie i Funktsionirovanie Tatarskogo Yazıka: Mejevuzovskiy Sbornik Nauçnıx Trudov*, Kazanskiy Gosudarstvennyy Pedagogiçeskiy İns-titut, Kazan, 1986, s. 34-44.
- Zalaltdinova, A. H. “Funktsionirovanie Frazeologii v Gazetax Komsomolets Tatarii i Tatarstan Yaşleri”, *Funktsional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.
- Zalyay, L. Z. “Osnovı Tatarskoy Orfoepii”, *İzvestiya Akademiiçeskiy Pedagogiçeskiy Nauk RSFSR*, Nu: 40, Moskova, 1952, s. 83-95.

- Zalyay, L. Z. “Razvitie Tatarskoy Dialektologii v Sovyetskiy Period”, *Voprosı Yazıkoznaniya*, Nu: 6, 1954, s. 116-120.
- Zalyay, L. Z. “Opornıy Dialekt v Obrazovanii Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, Bakû, 1958, s. 36-50.
- Zalyay, L. Z., Burganova N. B. “O Printsipax Sostavleniya Dialektologičeskogo Atlasa Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Dialektologii Tyurkskix Yazıkov*, Kazan, 1960.
- Zaynullina, A. H. “O Leksike Delovıx Dokumentov Starotatarskoy Pis'mennosti XVII Veka”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Zekiev, M. Z. “Nekotorie Voprosı Razvitiya Tatarskogo Yazıka”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, Kazan, 1965.
- Zekiev, M. Z. “Klassifikatsiya Çastey Reçi i Affiksov v Tyurkskix Yazıkax”, *Sovetskaya Tyurkologiya*, Nu: 6, 1973, s. 3-8.
- Zekiev, M. Z. “O Vzaimootnoşenii Tatarskogo Literaturnogo Yazıka i Dialektov v Razlıçnie Periodı ix Razvitiya”, *Lingvistiçeskaya Geografiya, Dialektologiya i İstoriya Yazıka*, Erivan, 1976.
- Zekiev, M. Z. “K Voprosu o Periodizatsii İstorii Tyurkskix Pis'mennix Literaturnıx Yazıkov”, *Razvitie Gumanitarnıx Nauk v Tatarii*, Kazan, 1977.
- Zekiev, M. Z. “Ob İstokax Yazıka Osnovnix Komponentov Kazanskix Tatar-K Etnogenezu Tyurkoyazıçnıx Narodov Povolj'ya i Priural'ya”, *Voprosı Tatarskogo Yazıkoznaniya*, Kazan, 1978.
- Zekiev, M. Z. “Vvedenie: Koyne, Traditsionnie Normı, Starotatarskiy i Sovremenniy Tatarskiy Literaturnie Yazıki”, *İstoki Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1988.
- Zekiev, M. Z. “Vvedenie: Osnovnie Periodı Funktsional'nogo Razvitiya Tatarskogo Natsional'nogo Yazıka”, *Funksional'noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.

- Zekiev, M. Z. “Tatarskaya Lingvistika v Sisteme Tyurkologii”, *Nekotorie İtogi i Zadaçi İzuçeniya Tatarskogo Literaturnogo Yazıka*, Kazan, 1992.
- Zinina, A. S. “Problemi Ustarevaniya i Utrati Slov v Leksike Tatarskogo Yazıka”, *Vzaimovliyanie i Vzaimoobogaşçenie Yazıkov Narodov SSSR*, Kazan, 1982.
- Zinina, A. S. “Funktsionirovanie Okkazionalizmov v Tatarskom Yazıke”, *Formirovanie I Funktsionirovanie Tatarskogo Yazıka*, Kazan, 1986.
- Zinina, A. S. “İstorizm i İx Raznovidnosti v Tatarskoy Leksike”, *Dvuyaziçie: Tipologiya i Funktsionirovanie*, Kazan, 1990.
- Zinina, A. S. “Raznovidnosti Arxaizmov v Tatarskoy Leksike”, *Funksional’noe Razvitie Tatarskogo Yazıka v Usloviyax Perestroyki*, Kazan, 1991.